

MAGYAR LADÓK

* 3 lei

Taxa postală plătită
aprobăril Dir. Gen.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztór 1-2 BUDAPF

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 294 (1440) szám * Kedd, 1936 december 29

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

XI. Pius pápa karácsonyi rádióbeszéde

A világfelforgatás ellen a keresztény hit iránti hűséget és apostolkodást kell küzdelembe vinni

Karácsony előtti napon délben XI. Pius pápa a vatikáni rádióállomás útján betegágyáról intézett szöveget híveinek nagy világcsaládjához. A szöveget Olaszország valamennyi rádióállomása, s ezekről a legtöbb európai és amerikai rádió átvette. A Szentatya 29 teljes percig beszélt. Hatalmas teljesítmény egy nyolcvan éves öregtől, kit az utóbbi hetekben még nehéz betegség is gyötört, melynek fájdalmi és szagatásai még a rádióbeszéd alatt is tartottak. A beszéd ilyen körülmények között is a világ szenvedései iránti részvétnek, a vigasztalásnak, a bajokból kivezető útmutatásnak a megnyilvánulása volt, s mindenképpen megható erejű, hogy a világ emlékezetében sokáig megmaradjon.

A beszéd azon kezdődött, hogy a pápa gondolataival és a szív szeretetével is közel van híveihez. Aztán így folytatódott:

— Isten a jóakarátú embereknek a békét akarta hozni, de sajnos, ez ellen az isteni akarat ellen küzd sokaknak rosszakarata, kik félre vannak vezetve és ellenségei az isteni gyermeknek, aki közöttünk megtestesült és kegyelemmel és igazsággal teljesen közöttünk lakott, hogy kegyelmének bőségéből mindnyájan részesedjünk. Ezért ennek a szent napnak évfordulójakor és úgyszólván szünet nélkül minden alkalommal, amely kínálkozott, meg akarunk nyitni szívünket nemcsak nektek, hanem az egész nagy katolikus családnak és a szent öröm megnyilatkozásával össze akartuk kapcsolni a keserű fájdalom kifejeződését.

— Atyai szívünket fájdalommal töltötte el az a sok nagy baj, amely a mai napokban az emberiségre, az államokra és az egyházra nehezedik. Mindnyájatokat figyelmeztettünk ezekre a súlyos és fenyegető veszélyekre, mindnyájatokat felhívtunk, hogy ébren dolgozzatok és egyesüljön minden jóakarátú ember azokkal a törekvésekkel és ellenséges hatalmakkal szemben, amelyek újból és újból felütik fejüket az emberi társadalom, a család és az egyes ember legfontosabb javainak kárára. Mindezekelőtt intettünk benneteket, éljétek az igazságnak, az igazságosságnak és a testvéri szeretetnek igazi kegyelmi eszközeivel.

ÚJ ÉS FENYEGETŐ INTELEM A VILÁG KULTURÁJA SZÁMÁRA

A pápa aztán így folytatta:

— A fájdalom, amely ebben az évben a karácsonyi örömebe elegyedik, annál mélyebb és nyomasztóbb, mert a gyűlölet és a gyilkolás borzadályaival és pusztításaival még mindig tombol a polgárháború Spanyolországban, ahol — szinte azt lehetne mondani — azok a hatalmak és az a propaganda, amelyről az imént említést tettünk, szinte a végsőkig próbára akarják tenni a rombolás eszközeit, amelyek kezükben vannak és amelyeket ők vittek el minden országba. Új intelem ez, komolyabb és fenyegetőbb, mint minden eddigi, az egész világ, de különösen Európa és kultúrája számára. Olyan eseményekről szövegek, amelyek a bizonyosság és a világosság szörnyűségeiben nyilatkoznak meg és ezek közeledését hirdetik nemcsak Európának, hanem az egész világnak,

ha nem nyúl azonnal a védelemnek és az orvoslásnak hatásos eszközeihez.

Összetsége egyben arra is figyelmeztetett, hogy a felforgatás elleni védekezést hatályosan nem szolgálhatják az olyan csoportok, melyek a rend védelmezőiként lépnek ugyan fel, de mégis a kereszténységbe vetett hitet gyöngítik, s Krisztus egyháza és a nemzeti eszme között ellentétet keresnek. Aki így tesz, az a maga nemzetét nemcsak elzárja a jobb jövőtől, de szétrombolja a leghatásosabb védelmi

XI. Pius pápa

Nagyjelentőségű külpolitikai találkozó Resitán

Román, jugoszláv, francia és angol államiériak és diplomaták együttes vadász-kirándulása

București. Saját tud. Pénteken este nyolc órakor különvonattal elutaztak a fővárosból Tatarescu miniszterelnök, Antonescu Victor külügyminiszter, Badulescu külügyi alminiszter, Reginald Hoare bucurești angol követ, Paul-Boncur Jean francia ügyvivő és Delmasse ezredes, francia követségi katonai attasé. Mindannyian Resitára utaztak, hogy találkozzanak Stoiadinovic Milánnal, aki Cassidolac bucurești jugoszláv követ kíséretében jött a jugoszláv határ felől a resitakörnyéki vadászatra, ami szombaton és vasárnap zajlott le.

Stoiadinovic szombaton, 26-án reggel 6.40 perckor lépte át a határt Jimboliánál. Timișoarában a jugoszláv kormányelnök vasúti kocsiját a Bucureștiből érkezett különvonathoz kapcsolták s a román és jugoszláv államférfiak már a vonatban tanácskozásokat kezdtek el, amelyeknek nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A különvonat délelőtt 10 órakor érkezett Resitára, innen a meghívottak gépkocsikon mentek tovább Valugba, amelynek határában a vadászatot rendezték. A jugoszláv vendégeket Resitán a gyártelep egyik villájában száll-

eszközöket és így — ha nem is tudatosan —, de kezére jár a felforgatóknak.

A pápa rámutatott, hogy az apostoli szent-szék már többször és a legutóbbi időben is közölte, milyen eszközöket tart alkalmasoknak, milyeneket ajánl és alkalmaz mindenképp javára és szemben a mindenkit fenyegető veszedelemmel szemben. Ez nem egyéb, mint a Katolikus Akció különféle osztályaiban végbemenő általános apostolkodás a keresztény hitelvek megvalósításáért.

A SZENVEDÉS FELAJÁNÁLÁSA ALDOZATI ADOMÁNYKÉNT

A Szentatya még arról is szólott, hogy az isteni gondviselés őt szenvedéssel látogatta meg, melyért az egyház minden részéből csodálatos és megindító vigasztalásban volt része. És így folytatta:

— Egész szívünkben megragadjuk a kezező alkalmat, hogy köszönetet mondjunk mindenkinek a keresztény szeretet e gyöngéd és tiszta megnyilvánulásaiért. A mi szenvedésünk csekélység ugyanazzal összehasonlítva, amit szelvény-hosszában az egész világ oly fájdalmasan érez, legfőképpen pedig azzal összehasonlítva, amit Ő maga, ennek az isteni egyháznak feje, alapítója, királya, lélekben és testben értünk elszenvedett, mégis kérjük, fogadja el áldozati adományunkat, amely most és mindenkor teljesen összhangban akar állni az ő legszentebb célkitűzéseivel. Fogadja el ezt az áldozatot a maga dicsőségére, amely ellen ma szélesebb körben harcolnak, mint bármikor, minden tévelygők megtérésére, a békéért, az egész egyház javáért és főként az oly nehéz csapások alatt sínylődő és nekünk éppen ezért oly kedves Spanyolországért. A szívnek a legbensőségesebb érzéseivel tesszük magunkévá az ég karácsonyi üzenetét és tovább hirdetjük azt a világnak: Dicsőség legyen Istennek a magasságban és békesség a földön az embereknek.

lásták el. Stoiadinovicot elkísérte Pandurovici, a jugoszláv külügyminisztérium államtitkára is a resitakörnyéki vadászatra.

A vadászat szombaton és vasárnap zavartalanul folyt le. Vasárnap délelőtt a miniszterelnök a carasnaiai erdő egy vadászházában ebédet adott a vendégek tiszteletére.

Délután Tatarescu és Antonescu Victor E tanácskozások különösen azokra a meg egyezésekre vonatkoztak, melyeket Antonescu legutóbbi párizsi látogatása alkalmával kötött.

Stoiadinovic — írja a Curentul, — a Banatban hozott rendkívül fontos határozatokat a legközelebbi jugoszláv minisztertanács elé fogja terjeszteni. Antonescu Victor közölni fogja a határozatokat a prágai kormányval, valamint Románia többi szövetségeseivel is.

Hétfőn Stoiadinovic és Pandurovici meglátogatták a resitai műveket és este elhagyták az országot. A resitai vadászatot Jan Seba csehszlovák követ betegsége miatt nem vehettek részt.

Karácsony alatt se szünetelt a spanyol háború

A nemzeti csapatok lényegesen előhaladtak Cordova tartományban. — Franco tábornok karácsonyi üzenete

Madridból jelentik: A madridi és somosiéri szakaszon a karácsonyi ünnepek alatt viszonylagos nyugalom volt. Madridban a nemzeti csapatok légi hadereje és tüzersége folytatja a főváros bombázását. Három bomba a telefonközpont épületét találta és tüzet okozott, amit azonban sikerült idejében eloltani. Az utcákon tartózkodó járókelőket a főváros bombatámadása alatt földalatti fedezékekben helyezték el. Az áldozatok száma ismeretlen. Több bomba és lövedék esett le az Alcalá- és Sevilla-utra is, ahol szintén súlyos károkat okoztak.

A sevillai rádió jelentése szerint Cordova tartományban karácsony első napján a nemzeti csapatok jelentékenyen előrehaladtak. Három hadoszlop elfoglalta Montora és Villa del Río helységeket. A kormánycsapatok részéről mintegy 150 idegen nemzetiségű katona elesett.

Az egyik lovashadoszlop, amely résztvett Villa del Río ostromában, megfutamított egy nagyobb ellenséges csoportot. A vörös csapatok ötven halottat, köztük egy őrnagyot és egy századost hagytak a csataterén. Nagymennyiségű hadianyag is került a nemzetiek kezébe.

Leganesnél, a madridi fronton a nemzeti csapatok lelőtték a vörösek egy nagy kétmotáros repülőgépét.

A sevillai rádióban Llano tábornok felolvasta Franco karácsonyi üzenetét. Buzdító szavakat mond, hogy senki se veszítse el reményét, mert a nemzeti csapatok végső győzelmé hamarosan be fog következni.

A guadarraime vonalon a nemzeti csapatok az előőrsek kivételével, karácsony estéjén éjféltől misét hallgattak.

A SPANYOL VÖRÖSEK LEFOGLALTAK EGY NÉMET GŐZHAJÓT.

Berlinből jelentik: Hivatalosan jelentik: (deérkezett jelentések szerint az Oldenburg-Portugiesische Dampfschiffahrtsgesellschaft tulajdonát képező „Palos” nevű német hajót

spanyolországi vörös tengeri haderők a spanyol felségjog alatti vizeken kívül. Bilbao közelében lefoglalták és Bilbaoba vitték. A gőzhajó Hamburgból Rotterdamon át spanyol kikötőkbe volt uton. Rakománya nem tartalmazott hadianyagot és olyan nyersanyagot sem, melyet hadicélokra lehetne felhasználni.

Zamora volt spanyol köztársasági elnök nyílt levélben panaszt emelt amiatt, hogy fiait a vörösek Barcelonába csalták

Párizsból jelentik: Alcalá Zamora, volt spanyol köztársasági elnök nyílt levelet küldött a francia lapokban. A nyílt levél panaszt emelt, hogy Lajos nevű 24 éves és José nevű 23 éves fiát a valenciai kormány megbízottai Barcelonába csalták hamis útlevelel, mely csak a beutazást engedi meg, a visszatérésre nem ad módot.

Zamora az esetről azonnal értesítette a francia rendőrséget, mely a két fiút Limogesben letartóztatta. A franciaországi spanyol nagykövetség közbelépésére azonban később szabadon bocsátotta. A fiúk ezután folytatták útjukat Spanyolország felé.

Zamora nyilatkozatával szemben most a két fiú is nyilatkozatot adott ki, hangoztatva, hogy szabadakaratukból jöttek Barcelonába, hogy a vörösek oldalán harcoljanak.

NEM SIKERÜLT TOBORZÁS MAGYARORSZAGON A SPANYOL VÖRÖSEK RÉSZÉRE.

Győrből jelentik: Vasárnap délután a Győr közelében levő Ajka község vendéglőjében megjelent egy ismeretlen, jólöltözött férfi és beszédet intézett a vendéglőben összegyűlt bányászokhoz. Kifejtette, hogy mindenkinek kötelessége Spanyolországba menni és ott beállni a vörös hadseregbe. Elmondotta, hogy

Az esetről kiadott német hivatalos jelentés közli, hogy az ügyben a megfelelő lépések megtörténtek. Közli továbbá azt is, hogy a vörösek által lefoglalt és Bilbaoba hurcolt hajón három német utas volt.

A német kormány a valenciai kormányhoz felszólítást intézett a gőzhajó szabadonbocsátására. Három nagyobb hadihajó és több tengeralattjáró parancsot kapott, hogy jelenjék meg a spanyol vizeken, a német kormány felszólításának nyomatkossá tételére.

Londonból jelentik: Angol politikai körökben a német gőzös lefoglalása nagy nyugtalanságot keltett. Remélik azonban, hogy a vörösek mielőbb utjára bocsátják a teljesen jogtalanul feltartóztatott gőzhajót és hogy sem a rakomány, sem a hajón levő három utasnak baja nem történik.

az ország több részéből útnak indított már kommunista önkéntes csapatokat.

A bányászok értesítették a csendőrséget, akik a kommunista-agitátort elfogták és a győri ügyészség fogházába kísérték. Kiderült, hogy Jankovics Istvánnak hívják, de hogy hol lakik és mi a foglalkozása, nem lehetett megállapítani.

A CORDOBAI VERESÉG MIATT MENESZTETÉK A VÖRÖS DÉLI HADSEREG VEZÉRÉT.

Salamancából jelentik: A vörösek adóállomásának jelentése szerint a valenciai kormány elcsapta Monje tábornokot, a vörös déli hadsereg eddigi parancsnokát. Az elcsapás nyilván a vörösek legutóbbi cordobai vereségével áll összefüggésben.

OLASZORSZÁG TARTÓZKODÓAN VÁLASZOLT.

Londonból jelentik: A „Times” szerint Ciano olasz külügyminiszter nagyon tartózkodó választ adott arra a francia, angol közös kérdésre, hogy az olasz kormány akadályozza meg olasz önkéntesek elutazását Spanyolországba. Az olasz külügyminiszter válasza hangoztatja, hogy az, amit most Anglia és Franciaország követel, augusztusban Olaszország követeléseit közé tartozott. Akkor Olaszország sürgette, hogy a spanyol semlegeségi egyezményt terjesszék ki a segélynyújtás minden módjának eltűlésére.

A mi regényirodalmunk

(2.) **Irtó: Rass Károly**

II.
A transzilván-regények csapatjába azokat a regényeket sorozom, amelyek vagy a mai itteni magyarság sorsát tárgyalják, vagy vele valamilyen kapcsolatba állíthatók. Egyikét-másikat regényes emlékiratnak nevezhetném, mert a regény alatt történelmi tények, fájdalmak, gondok és siralmak rejtkeznek. Valamikor ezek jobban fognak beszélni az utókornak minden iskolai kézikönyvénél. Ezeket a könyveket csak nálunk lehetett megírni, a legtöbbször igazi átélés, olyan mint egy lírai költemény. A Hamueső (Gulácsy), Zátóny (Székely M.), Föl a bakra (Ligeti), Földindulás (Berde M.) a rendszerváltozás zűrzavarát, az agrárreformot, az új jogrend kialakulását és első ujjgyakorlatait tükrözik. Molter Károly Metánia Rt. könyve az ipari elhelyezkedés útvesztőit járja. Berde Mária a Szentségvívők-ben az első irodalmi megmozdulás történetét beszéli el, vagyis az egykori „Zord Idő” viszonyosságait. Wass Albert a Farkasverem-ben egy másik nyomorúságunkat érezteti meg: az elszigeteltség fullasztó sivárságát. Székely Mózes könyve (Csütörtök) már új csapásokra megy: alagutakat keres az itteni magyarság és románság között. Nagy baj azonban Kacsó Sándor regénye szerint, hogy vezetőink is a maguk polgári hasznukat keresik s így Vakvágányon baktatnak a bizonytalanságban. Aztán az ifjú nemzedék arcképe és sorsa is tollra került Ligetinel (A két Bószörményi) és Grandpierre-nél (Rosta). Vannak továbbá regényeink, amelyek az itteni felsőbb réteg haszontalan életét rajzolják; ennek a vétkes könyvelőművészek szomorú eredményei hajtának ki a jelenben. (Kuncz Aladár: Felleg a város felett; Bánffy Miklós: Megszámlál-

tattál). Végül vannak könyveink, melyek kizárólag a székelység sorsáról tájékoztatnak (Nyírő: Uz Bencze, Kópjafák; Tamási Áron: Ábel).

A nagy hajótörés első vészjeleit Székely Mózes Zátónya adja le, helyesebben nem is ő, hanem kutyája üvölti bele a világba, néha laikus tagolatlansággal ugyan, de annál több történelmi hűséggel és igazsággal. Gulácsy Hamueső-je is a kezdt pillanatait örökíti meg Bass Menyhért jegyző-tolmács, Südy elbocsátott jegyző s a többiek sorsában. Uralkodókból alattvalókká értékeltelenedtünk: leszorultunk a parkettől. Biztos földel alól odakerültünk az út szélére, hull a fejünkre a végzet: a hamueső. Valamikor ilyen hamueső borította el Pompéjít. Ez a mi sorsunk is. Nem bírjuk el ezt a légnymást, mert magunk is temetjük egymást, ahelyett, hogy segítenénk egymáson. A könyv címe nagyon szerencsés, a történet maga azonban Móricz Zsigmond receptjére készült paraszthistoria. A helyzet s az alakok rajzában sok az igaz vonás, de az alakok árnyalásában nagyok a túlzások. Stílusa népies; erős, zamatos nyelv, de sokszor brutálisan szókimondó. A könyv 50. lapján pl. olyan ordináré formában megy a társalgás Bass Menyhért és hiteztársa közt, aminőt csak Szegeden engednek meg maguknak a gyümölcs- és paprikakereskedelemben nő lebonyolítói, de — nem a rendőr jelenlétében. — Ligeti is a földrengés utáni idők első jeleneteit mutatja: a lecsúszott existenciák, az esküt nem tett tisztviselők megélhetési kísérletei (Föl a bakra). Ez a tábor Elekes törvényszék bírósági szilárdul típusa. Elekes a magyar hivatalnokosztály ügyfogyottságával húzódozik a reális életpályáktól, de a helyzet rákényszeríti. Mikor már eladogatta bútorait, berendezését, cigaretta- és valuta-spekulációkkal próbálkozik, persze siralmas eredményekkel. Mert a nagy átalakulásba Elekesék nem hoztak magukkal más képességeket, csak nagy adag élettenséget s idejétmúlt önértéket. Elekes csú-

szik lefelé. Utoljára is az éhség töri le az önértéket s löki a helyes útra: föl a bakra, bérkocsis lesz belőle, mert a munka nem szegény, csak kenyeret teremten. Ezt a keserves leromlást még szomorubbá teszi családi félszékének széthullása, mert ezzel együtt történik felségének elzűllése is kiegészítésképpen. Sajnos, a nyomorúság lesúrolta erkölcsi érzékenységünket is. Minket is elfogott az uralkodó düh: valami örült, felszabadult élnivágás. Megszűnt már a világháború lángjában, de most tombol igazán; nincs hatalom, amely visszatartsa a lázadó ösztönöket. A háború inkább megrontotta a nőt, mint a férfit. A férfit még megkötözi az önérték, a történelmi konzervatívizmus, a faji öntudat, de a nőt legfennebb csak az életkora. Ha azonban az asszony a balzac-i éveket tagadja, akkor... A szerző az impresszionisták hidegségével nézi az idők forgását, de a tárgy meglelése szerencsés: ez is odatartozik a történelmünkhöz, ezt a mozaikot is bele kellett helyezni a korpék kereteibe. — Ugyancsak az anyagi elhelyezkedésünk nyomorúságait szellőzteti Molter Károly is a Metánia Rt. könyvében. Előadása tagadhatatlanul nagyon szellemes, de annyira belefullad az allegorizálásba, hogy a végén egy kis misztikus sejtelen kívül alig marad bennünk valami. Messze lakó ember meg éppen nem érti meg.

A hasonlító tárgyú regények közt kétségkívül legművészebb s minden tekintetben legszébb és legigazabb Berde Mária könyve: A földindulás. Minden van ebben a könyvben: cím, tartalom, történelmi keret, lélektan, tanulság és stílus és minden mesteri összhangban. A földindulás az agrárreformot jelenti, mikor a föld is megmozdult a magyar gazda lába alatt s elindult új földesurat keresni. Nemcsak testvéreink, prófétáink vettek vándorbotot kezükbe, hanem a föld is. Megindult a föld. Nem jószántából tette, hanem: új idők — új telek-könyvek. Ez sem regény, hanem okmány a jövő számára. Okmány, ahol nem a történelmi jel-

Madridban egymást követik az éhségtüntetések

Negyvennyolc tüntető asszonyt kivégezték. — A nemzetiek visszafogalták a Manzanares-folyó vonalát

Párizsból jelentik: A *Journal* jelentése szerint Madridban az élelmiszerhiány miatt egymást követik az éhségtüntetések. 48 asszonyt, akik ilyen tüntetésben résztvettek, agyonlőttek. A tüntetők azt követelik, hogy vagy adjanak nekik élelmiszert, vagy adják fel a várost.

Madridból jelentik: A nemzeti csapatok vasárnap délelőtt meglepetésszerűen támadást hajtottak végre és sikerült ismét átkelniük a Manzanares folyón, honnan a karácsony előtti vörös felvonulások elől visszavonultak. A további előnyomulást a vörösek feltartóztatták. A harcban mindkét fél nagy veszteségeket szenvedett.

ELKOBOTZTAK A „PALOS” NEVŰ NÉMET HAJÓT. — OROSZ TENGERALATTJÁRÓK A SPANYOL VIZEKEN.

Párizsból jelentik: A „Palos” nevű 2000 tonnás német gőzös lefoglalásával kapcsolatban bizonyosra veszik, hogy a német kormány elégtételt fog követelni és ellenrendszabályokat is alkalmaz. Bilbaoi jelentés szerint a gő-

Arcbörének a megszépítésére

Vásároljon 3 darab CADUM szappant.

Használjon egyet. Egy hónapnál tovább tart. Ha egy szappan használata után az Ön bőre nem lett finomabb, arcbőre elragadóbb, fiatalosabb, küldje vissza a használt szappan göngyölegét a másik két nem használt szappannal együtt a Cadum irodának, Bucuresti, Strada Sf. Ionica 8.

Visszatérítik önnek a teljes kiadott összeget.

Cadum
Szappan
20 lei
darabja

Garantáljuk teljes
megelégedését.

zöst és rakományát a vörösek elkobozták és legénységét letartóztatták.

Párizsból jelentik: A *Matin* szerint a szovjet 5 tengeralattjáróból álló rajt küld a Földközi tengerre, azzal a feladattal, hogy a szovjet-szállítmányokat átkísérje a nemzeti hajóraj gyűrűjén, s ezeket a hajókat könyörtelenül megtorpedozza, ha a szovjet szállítóhajókat feltartóztatják. Szovjet körökben annak is híre jár, hogy Vorosilov személyes utasítást adott arról, hogy a tengeralattjárók minden spanyol nemzeti hadihajót, amellyel találkozhatnak, minden megokolás nélkül süllyesszenek el.

zám földjén élnek évszázadok óta és munkájuk verejtékével dolgoznak a közös hazá boldogulásáért, akárcsak a többségi román nép. Ezek a népkisebbségek friss színeket jelentenek a természet eme gazdag festőpalettáján, aminek az Uristen Romániát megalkotta.

— Adjuk meg a lét és fejlődés teljes szabadságát minden népkisebbségnek, mert így lassan maguktól jönnek rá arra az igazságra, hogy ez az ország az ő boldogulásuknak is igazi hazája lehet. Sokan vannak máris a józan ítélőképességű magyarok körében, akik ezt őszintén elismerik.

— Ideálom a nemzeti állam, amelyben egyedül a kultúra által biztosított igazi béke szelleme uralkodik!

— Ami Romániának a szomszédállamokhoz és különösen Magyarországhoz való viszonyát illeti, elismerem, hogy itt még szükség van az idő sebhégesítő írájára. Értethető, ha Magyarország nehezen tudja magát lelkileg beleélni a megváltozhatatlan új helyzetbe. Ennek is eljön azonban egyszer az ideje. Amint fokozatosan javul Magyarország gazdasági helyzete, úgy nyeri majd vissza a magyar nemzet számára tragikus körülmények között elveszített lelki egyensúlyát. Akkor Magyarország harmónikusabban tud majd beleilleszkedni a Dunavölgy népeinek közös érdekek által összefűzött nagy családjába, amelynek egyik jelentős része — a kisantant államai — eddig is a népek közötti békés együttműködés útjait kereste.

Jorga volt miniszterelnök karácsonyi cikke a romániai népkisebbségekről és a Magyarországgal való szomszédi viszonyról

A Bucurestii „Balkan Press” című könyvatos lap dec. 26-iki kelettel Jorga Miklós egyetemi tanár volt miniszterelnök cikkét közli. A cikk címe ez: *A kisebbségek jóléte az állam érdeke is*. Szövege a következő:

— A mai modern Románia államéletének talán legnagyobb problémája a kisebbségi kérdés. A mi népiünk évszázadokon keresztül súlyos történelmi igazságtalanságok áldozata volt, amelyet tizenhét évvel ezelőtt

tett jóvá Európa. Most a mi országunkban élnek idegen népek, akikkel szemben a legteljesebb jóindulat és nemzeti türelmesség álláspontjára kell helyezkednünk. En is nacionalista, mondhatnám patrióta vagyok, de semmi sem áll tőlem távolabb, mint a sovinszta gyűlölködés.

— A kisebbségeket teljes jogú állampolgárokként óhajtom tekinteni és a sors szerencsés ajándékának tekintem a kitünő és munkás népkisebbségeket, amelyek ha-

leg a fontos, hanem ami a történet alatt húzódik. Mert a történelm nem a lírai mozzanatok megörökítője. A történelem csak a tényeket lajstromozza, de nem a kísérő körülményeket. Milyen mas egy útkezet a történelem lapjain s a valóság térképén! A tények vonalai nem mindig mutatják a lappangó kálváriákat, mint ahogyan az utcai arcok alatt sem lehet megsejteni a hangtalan tragédiák zárójeleneit. Előkelő idegenek nem hallják a történelmi események lírai köztételeit; nem tudják, hogyan éltük át mi az eseményeket, mit éreztünk mi a földrengés kilengései alatt. Ez a zenei kíséret a lelkekben harmonizálódik. A rajtunk kívül élő ember nem tudja, mi az, mikor egy darab történelem összeomlik kártyavár módjára, s maga alá temet világnézeteket, jogi, logikai formákat, társadalmi és gazdasági kategóriákat. És ezt nem helyváltoztatás okozta; ki se léptünk a portánkról. Az átalakulás sem hosszú évek munkája; egyszerre történt — átfestéssel. A külső vonalaknak ez az elhelyezkedése sokszor nagy belső lelki eltolódásokat, homlásokat takar, ezeket a regényírók szállítják az utókor-nak. Berde Mária is ezt teszi, ő is megörökíti az itteni magyar sors mohácsi vészét a lírai kísérettel együtt a Kathona-család átélésében. Kathona a magyar közép-birtokos osztály típusa. A Kathonák minden földdarabban a lelkek egy-egy töredékét nézték, úgy dédelgették, mint a gyermeküket és küldetést láttak foglalkozásukban. Örök kapcsolat volt köztük és a nép közt, portáik végvárai voltak a föld népének az inség idején. És ők rátermetséggel és lelki felkészültséggel végezték ezt a nemesi hivatást. A földindulással tehát a lelkek is összeomlók. Ennek a nemesi osztálynak típusát rajzolja Berde Mária az idősebb Kathona alakjában. A magyar földesúr szebb és színesebb rajzát nem adta még senki. Nem is bírja ki az új telekkönyv tatárjárását. A szerző azonban nem áll meg a tragédia romjainál. Van egy nagy tanítása is a jövő számára: ebben a földindulásban sokan leszakadnak rólunk, hadnagyok,

agronomok, bírák ölébe hullnak; vannak, akik nem tudnak lépíteni, ezek elmerülnek és ezeket nem is sajnáljuk. De a Dánék, a Klárák acélosága kibír minden zivatart. És akik megmaradnak, azok egyek. Ez az itteni magyar irodalom egyik legszebb könyve.

Nem szólhatok ilyen föltétlen dicsérrel Berde Máriaék utolsó regényéről, a Szentességvívókról. A szentségvívók a magyar nyelv és irodalom napszámói. A könyv szerint egy száz, egy izraelita és egy székely oszudnak fel az összeomlás után legelőször a letargiából, ők gondolnak először az irodalmi élet megindítására. Budapesttel nem lehet kapcsolatot tartani már a vámsorompók miatt sem, de különben sem kérnek a gyámokdásból: el kell szakadni, új utakra kell lépni. És elindulnak egy folyóirattal. A folyóirat: a Zord Idő. Ez az út azonban örökös szakadékokkal tarkázódik. A konzervatívok nem jó szemmel nézik ezt a vegyes összetételű társaságot: az izraelita talán éppen a kommunizmus vádjá miatt menekült hozzánk. Így hát gyanakodnak, akadályokat vetnek útjukba, nem támogatják, másokat is lebeszélnek, belekötnek a cikkeikbe, gúnyos iratokat szerkesztenek ellenük, sőt a hatóságok előtt is árulkodnak rájuk. Egyik munkatársukkal, egy tanítónóval a ref. egyháztanács nagyon brutálisan bánik el, erkölcsatlenségeket fedeznek fel írásaikban, működésében s megfosztják állásától. A kupaktanácszerű gyűlés maga a püspök elnököl, aki semmivel sem mutatkozik különbnek a többiekénél... Ez is transzilván-regény, hiszen az itteni magyar irodalom megélhetési nehézségei szintén oda tartoznak az itteni magyarság gondjai közé. Igaz, hogy itt a tárgy nagyon vicinális jellegű, de ez még nem lenne baj; négyzetcentiméter térfogatú eseményeket is regénnyé lehet bontani megfelelő teremtő erővel. Berde Mária kétségkívül rendelkezik olyan írói képességekkel, hogy könnyen tud építeni porszemekből. Ért hozzá, hogyan kell megindítani titkos áramokat, amelyek színeket hoznak, virágokat teremnek. Ilyen pl.

itt Zudor Anna s a gyermek Helmut története. Nem történet ez, hiszen nem történik semmi, hanem valami leheletszerű tündéralom, amely átlopózik egy leánylélek labirintjén. Elemzhetetlen finomsággal van a regénybe belelehelve. Mennyire sajnáljuk, hogy a szerző nem ilyen szépségekkel mulattatja az isteneket, hanem meg-megreked a valóság ingoványában, sőt néha egyező jelenetekkel unalmaskodik. És a beállítás sem egészen szerencsés. Nagyon egyéni pilléreken épül fel az egész és sok tekintetben az igazság rovására. Ezek a könyvek korrajzok, kultúrfelvételek a jövő történelem számára. Ha a jövő nemzedék kezébe veszi ezt a könyvet, kétségkívül ezt fogja megállapítani: na, azok a konzervatívok jó firmák voltak, az ördög egy kicsit megszántathatta volna őket. Kik ezek a konzervatívok? A régi történelmi, vallási, erkölcsi hagyományok hívei, akiknek a lelkét legjobban megviselte egy máról-holnapra átfesteni, mint a cégtáblákat. Ezek szenvedtek legtöbbször a magyarságért. Éppen ezeket ültetni a szégyenpadra, ez balkezü cselekedet. Ha már itt tartunk, elmondhatom, hogy az irodalmi sikertelenség nem a konzervatívok szűklátókörűségén mult, hanem inkább az írók ízléstelenségén, részben azon a tényen, hogy nem álltak közösségben a magyarság lelkivilágával. Aradon is alkult pl. egy hasonló összetételű társaság mingyárt az első esztendőben magyar könyvek kiadására. Nagy örömmel fogadtuk a vállalkozást és gyűjtöttük az előfizetőket. Talán második vagy harmadik számképpen Nagy Dánielnek valamelyik hülyeségét kaptuk. Seregestől dobták vissza az előfizetők: hát ilyeneket ajánlunk mi nekik? A vállalatot megbuktatta egy ostoba sületlenség. A hiba az volt, hogy az íróknak az a része nagyon radikális-progresszívista hangszerelemben udvarolt a muzsáknak, ezeket a dallamokat pedig ma sem szívesen veszi fel a magyarság hallókészüléke.

(Folytatása következik.)

BALDWIN

Irta CSISZAR BELA

Baldwinról már több, mint félv év óta jöttek a hírek, hogy távozik a kabinet éléről, lemondása már csak hetek kérdése. S most, mikor Anglia történelmének talán legválságosabb hetei élte át s a körülrajongott uralkodó számfűzőként és hontalanként bolyong a kontinensen, ez a különös, puritán *hetvenéves* agg politikusszázadban ül a miniszterelnöki székben. Államférfi még aligha élt ált kritikusabb időszakot, mint ő. Második kormányelnöksége alatt tör ki az angliai *általános sztrájk*; miniszterelnök ismét, mikor kitör az *abesszín háború* s új világegés fenyegeti Európát; végül most, mikor nálánál ügyesebb, tapasztaltabb és ravaszabb politikusok is a reménytelen bukás útjára kerültek volna, ő ismét *dievez* a válságon és győz. Van valami misztikus, rendkívüli és sorsszerű abban, hogy győzni tudott. Megment a birodalmat, a koronát — a birodalom, a korona tulajdonosával szemben. *Ő személyesíti meg ezekben az időkben Angliát*, a hideg, józan, ködös Albiont, mely nem tekinthet emberei vágvaira, szívbéli hajlamaira, mert fenn kell tartania önmagát, évszázados hagyományokat és az alkotmányt. Ki ez az ember, aki hetven évvel a vállán, még saját pártjában is bizalmatlansággal körülveve ilyen nagyarányú küzdelem győztesévé válik?

Baldwin angol, a szó legmaibb és legszorosabb értelmében. *Nem nagyvonalú, nem nagystílű ember, még kevésbé zseni, egyéni tulajdonságai sem a legvonzóbbak, nem csillog és nem ragyog* a politikusok galériájában, természetes és józan polgár, amilyen Angliában száz és ezer akad, de ez van és elvei vannak, józan és vallásos puritán, angol, a legjavából, amikor a birodalomról van szó és a birodalom észszerű, bölcs vezetéséről. Hogy nem zseni, az abból látszik, hogy csak *negyvenéves* korában jut aktív szerephez a politikában. De nem is törtető. Szépen kivárja a kellő pillanatot s csak mikor hívják, vállal tárcát és felelősséget. Tipikus nyárspolgár, igazi angol kispolgár. Származása is az. Apja vasúti pénztáros volt a Paddington-pályaudvaron, de aztán egy szerencsés pillanatot felhasználva, megtakarított pénzt, egy vállalat-alapításba fekteti, megalapítja a *Baldwin Limited*-et, mely hatalmas összegeket jövedelmez s nyugodt, kényelmes életet biztosít neki is, gyermekeinek is. Az apa nem politikusnak neveli fiát. *Stanley* elvégzi *Harrowban* és *Cambridgeben* az egyetemét, aztán belép a konzern igazgatóságába azzal a céllal, hogy a nagyterjedelmű vállalatot még nagyobb arányúvá kifejlessze. A háború a Baldwin-vállalatot hatalmas nyereségekhez segíti. Az ifjabb Baldwin vezetése alatt valósággal megsokszorozódik a vagyona. 1914-ben még alig félmillió az alapitőkéje. *1921-ben már több, mint öt millió fontsterling*. Baldwin nem pénzügyi kapacitás, elve a szolid, becsületes üzlet, de érti a dolgát s mikor először vállal kormányt, *a konzern már nyolc millió alapitőkével dolgozik*.

Negyvenéves korában hirtelen kedve jön a politikához. Szűkebb pátriája, Worcestershire szinte télcán hozza neki a mandátumot, boldog lenne, ha el nem fogadná. A parlamentben atyja hagyományaihoz híven a konzervatív párthoz csatlakozik s mintaképének *Bonar Law*-t, a párt vezérét választja. Politizálni nem sokat politizál, a vasgyáros továbbra is szívesebben gyűjti a képeket, a könyveket és látogatja farmjait, mint az alsóház üléstermeit s még ritkábban szólal fel. *1908-tól 1916-ig mindössze öt ízben hallani beszélni*. De képviselőtársai tudják róla, hogy kiválóan ért a pénzügyekhez, derék, becsületes munkás, szorgalmas, pontos ember, éppilyen kell 1917-ben a pénzügyminisztériumba, ahová nemcsakára be is vonul *Lloyd George* meghívására — államtitkárnak. Itt kiderül az is róla, hogy erélyes, határozott egyéniség, néha egészen nagyvonalú tetteket produkál, de mindenképpel rendbehozza az állam zilált pénzügyeit. Előteremti a szükséges háborús hiteleket és póthiteleket, a Lloyd George-kabinetnek nagy erőssége lesz mihamar. 1921-ben munkáját azzal honorálja Lloyd George, hogy rábízta a minisztérium vezetését. Miniszter marad Bonar Law kormányában is. Újszerű reorganizációs munkája, hatalmas munkabírása, bölcs mértékletartása, nem utolsó sorban szívós-

sága, csöndes, de annál szilárdabb erélye egyre több hívet szerez neki, az udvar is szívesen látja. V. György sokszor avatja bele bizalmas gondolataiba, így nem csoda, mikor miniszterelnöke súlyos gégebaja miatt lemondani kényszerül, a király nem Curzont, hanem őt bízta meg a kormányalakítással. Szokatlan volt kétségek nélkül, hogy valakit alig két éves miniszterség után miniszterelnökké léptessenek elő s a nemes toryk pártja, a konzervatív párt elfogadja vezérének, de Baldwin esetében ezt mindenki természetesnek találta. Első kormányalakítását azonban nem kíséri szerencse. Pártját veszedelmes válságba viszi bele, alig fél éves premiersége alatt. Rövidlátás volt-e vagy konokság, a puritán polgár konoksága, tény, hogy vámvédelmi politikáját igazoltassa a közvéleménnyel, felosztotta a házat és új választást írt ki. Ez a párt felmorzsolódásához vezetett és Baldwin megbukott.

A munkáspárt balsikerű kormányzása s főleg szovjet-szimpatiái miatt a Macdonald-kormány után ismét a konzervatív párt aratja le a választások legtöbb mandátumát s ismét Baldwin kap megbízást kormányalakításra. Az új kormány nagy sikereket ér el, főleg a külpolitika terén s ez — közvetve — Baldwinnak köszönhető: aki a kiöregedett vetélytárs, *Curzon* lord helyébe *Austen Chamberlain*-t nyeri meg a külügyi tárcá vezetésére. A huszas évek közepén azonban ismét nagy válság borul Angliára, az általános sztrájk nagy problémája. Baldwin hidegvérrel és nagy tapintattal kormányozza át az országot a krízisen, bár erős ortodoxiája ismét kiütözik, mikor az erős kéz politikája helyett a szelíd és békés kiegyenlítődésvét vallja a nagy válsággal szemben. *Nevéhez fűződik a Flappers' Vote, a nők választójogának egyenlősítése* az új választójogi törvényben, melyért sokan támadták, de a kurtapipás angol premier nem sokat hederít a betokosodott öreg konzervatívok fejesóválásaira és vadjaira. Az 1929-i választásokon hiábavalónak bizonyult a konzervatív párt vezérének nagy demokratikus gesztusa: pártja kisebbségben marad, ismét a

Ujévi ajándéknak cserepes és vágott virágok, virágaranzsmák a legszebb ajándék. Legolcsóbb árban vásárolhat

CZIRA virágüzletében
Oradea P. Regina Maria 2

munkáspárt jut uralomra. Most csendes évek következnek Baldwin számára. Visszavonul Worcestershire-be könyvei és háziállatai közé, időnkint tér csak vissza Londonba, hogy a *valóságos egyesületekben*, mint például a Congregational Unionban előadásokat tartson.

Macdonald betegsége miatt néhány év múlva visszavonul s ismét Baldwin kerül az élre. A nemzeti koalíció kormánya hogyan is hosszabbíthatná meg életét nélküle? A kurtapipás polgár-miniszterelnök ismét a Downing Streeten ül, intézkedik és irányít. Ismét súlyos válság fenyegeti Angliát: az olasz abesszín háború nemzetközi következményei. Baldwin egyként fékező is, erélyes is: nem engedi külügyminiszterét, Hoaret olyan helyzetbe beleoldódni, ami Anglia tekintélyének rovására menne, de Edant sem engedi túlságosan szabadjárta. Végeredményben nagy része volt abban, hogy Abesszínia miatt nem borult ezidőtájt lángba a világ. A nemzetközi feszültség elsimulása után, különösen, mikor VIII. Edvárd vette át atyja örökét, úgy látszott, hogy Baldwin már végleg befejezte feladatát s visszavonhatatlanul menni fog. Anglia a királykoronázásra készült s miniszterelnök-jelöltek nevetől visszhangzottak az angol klubok. Nem így történt. Az öreg puritán megmutatta, hogy még szükség van rá. Csodálatos szívóssággal, állhatatossággal és tapintattal megoldotta, illetve megoldotta a válságot: egyelőre megmentette az angol világbirodalmat és... s ami ezen kívül történt, az nem is fontos: hogy pozíciója a lehető legkitűnőbbben megszilárdult, azt hiszem, ezt maga Baldwin sem tartja sokra. Angol, tipikus angol volt az egész válság során. Csak akkor engedett bepillantást lelke legbenséjébe, mikor ismeretes remekbeszűlt beszédét elmondotta az alsóházban. Ekkor lehetett látni a maga teljes világosságában, hogy ez az ember egyetlen szerelmét, egyetlen nagyvonalú érzelmét ismert egész életében s ismer mindíg: Anglia iránti hűségét, rajongását és örök vonzalmát.

Borzalmas földrengés pusztított Japánban

Tokióból jelentik: A japán szigetország csendesóceáni partvidékén vasárnap délelőtt nagy földrengés pusztított, amelynek következményeiről eddig még nem érkeztek jelentések.

A földrengés sújtotta vidékkel ugyanis megszakadt minden táviró- és telefonösszeköttetés és egyelőre csak annyit állapítottak meg, hogy a földrengések igen erősek voltak. A földlökések epicentruma a Csendes óceánon volt.

VILAGSIKER!

Karácsonyi ujdonság!

I. JURGER:

**BÖLCSŐRE HULLÓ
FÉNYEK ÉS ÁRNYAK**

EGY BABAASSZONY NAPLÓJA

Háromnyomatu művészi tedőlap. 340 oldal. Ára 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető könyvostályunknál.

Elkészült az angol-olasz „úrimegállapodás” szövege

A meglevő helyzet fenntartása és a keleti utak biztosítása a két állam számára

Karácsonykor izgatott feszültségű diplomáciai tárgyalások indultak a nyugati nagyhatalmak között

Rómából jelentik: Olasz politikai körök szerint az olasz-angol megállapodás aláírása közvetlen küszöbön áll és már újévkor megtörténik. Maga a végleges szövegterv már három nap óta a döntésre hivatottak kezében van. A tárgyalások eredetileg azon az alapon indultak, hogy a két hatalom egyenlő erejű legyen a Földközi tengeren, vagyis paritás legyen kettejük között. A további tárgyalások folyamán azonban kitűnt, hogy az olasz és angol hajóraj között a paritást legfeljebb csak a tonna-tartalom tekintetében lehetne keresztülvinni, viszont a flottabázisok egyenlősítése lehetetlen. Így arra a tárgyalási alapra tértek át, hogy mindenik fél tartsa meg a maga helyzetét, s így a státuskvó (a meglevő helyzet) alapján jöjjön létre a megegyezés. Ilyen alapon az angolok javára száz-százötvenezer tonna előny mutatkozik, míg az olaszok javára a flottatámaszpontok sokasága tekintetében van több lehetőség. A megegyezés értelmében Anglia és Olaszország kölcsönösen elismerik egymás megszerzett pozícióját s biztosítják egymás számára a kelet felé vezető utat, tehát Angliának India felé, Olaszországnak Kelet-Afrika

felé vezető útját. Végül mindkét fél kötelezi magát, hogy a béke fenntartásán fognak dolgozni és hangoztatják, hogy az új megállapodás nem irányul senki ellen.

VEZÉRI TANÁCSKOZÁS HITLERNÉL A SPANYOL ÜGYEKRŐL ÉS AZ ÚJ LOCARNOI EGYEZMÉNYRŐL

Párizsból jelentik: A nemzetközi diplomáciában a karácsonyi ünnepek nem jelentettek szünetet. Franciaország és Anglia közös erővel nagy erőfeszítéseket tett, hogy végleg likvidálásra kényszerítse a spanyol hadviselő feleket.

A nemzetközi diplomácia köreiben Németország döntésében látják a helyzet súlypontját. Nagy érdeklődéssel várják, milyen elhatározásra jut Hitler birodalmi vezér és kancellár, aki legutóbb vezéri tanácskozást tartott Berchtesgadenben.

Ezen a tanácskozáson résztvett Blomberg tábornok, birodalmi hadügyminiszter, Neurath báró birodalmi külügyminiszter, Ribbentrop, londoni nagykövet, továbbá Faupel tábornok, burgosi német nagykövet is.

Angol-francia kezdeményes a spanyol háború megszüntetéséért

Az általános béke keresése új alapokon

Delbos francia külügyminiszter csütörtökön Welzer párizsi német nagykövettel folytatott megbeszélést, majd Corbin londoni francia nagykövetet fogadta. Corbin Londonból való elutazása előtt hosszas megbeszélést folytatott Eden angol külügyminiszterrel. Welzer pénteken újból megjelent Delbosnál és pénteken és szombaton a diplomaták egész sorával tanácskozott.

Hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy a francia kormány az angollal egyetértésben Romában, Moszkvában, Berlinben és Lisszabonban diplomáciai lépést tett a spanyol benem-avatkozási egyezmény hatályosabbá tételére érdekében. Arra akarják rávenni ezeket a hatalmakat, hogy fokozott ellenőrzéssel akadályozzák meg a Spanyolországba való hadianyagszállítását és az önkéntesek beáramlását, hogy ezzel kényszerítsék a küzdő feleket az ellenségeskedés abbahagyására.

A félhivatalos Agence Radio a karácsonyi ünnepek alatt megindult tanácskozásokat a következő pontokban foglalja össze:

1. A spanyol viszály ügyében a teljes semlegesség elérése.
2. Egy új locarnói egyezmény megkötése, mely kölcsönös biztonsági segítyt nyújtana Franciaországnak, Angliának, Olaszországnak és Németországnak, valamint további együttes biztonságnyújtást adna Németországnak.
3. A biztonsági rendszer megalakítása Közép- és Kelet-Európa számára.
4. A fegyverkezési verseny megszüntetése és a katonai kiadások csökkentése.

5. A valuta-, pénzügyi és gazdasági kérdések, esetleg a gyarmati kérdések végleges rendezése.

A FRANCIA KÜLÜGYI FÉLHIVATALOS LAP SZERINT HITLER KANCELLÁRTÓL FÜGG A „NAGY DÖNTÉS”

Párizsból jelentik: Valamennyi lap megegyezik abban, hogy Párizs, London és Berlin között a tanácskozások túljutottak a kezdeményezés szakaszán.

A Matin szerint Cerutti lovag, párizsi olasz nagykövet Delbos külügyminiszterrel folytatott megbeszélése során hangoztatta, hogy a romai kormány élénk érdeklődéssel kíséri a legújabb tanácskozások lefolyását. A francia külügyminiszter — írja a Matin — az olasz és német nagykövettel folytatott megbeszélése után megerősödött abban a meggyőződésében, hogy a spanyol kérdés elválaszthatatlan az általános európai kérdések ügyétől.

A lapok értesülései szerint Eden angol külügyminiszter és Corbin londoni francia nagykövet nemcsak a spanyol kérdést beszéltek meg, hanem a Németországgal való együttműködés ügyét is.

A Figaróban Romler azt írja, hogy a Németországgal folyamatban lévő tárgyalások igen kényes természetűek. Nem kétséges, hogy elképzelhető Németország bevonása a többi hatalommal való békés együttműködésre. Nem remélhető azonban komoly eredmény, ha csöppenkint nyújtanak majd engedményeket vagy előnyöket Németországnak. Átütő erejű engedményekre van szükség.

A külügyi félhivatalos lap, a Temps a francia sajtó nagy részével ellentétben azt írja, hogy London, Párizs és Berlin között tulajdonképpen tárgyalásokról még nem lehet beszélni. A helyzet nem olyan egyszerű, mint ahogy azt egyesek elképzelik. A vezércikkírő azonban szintén

nem tartja kizártnak az összmegoldást. A spanyol kérdés végleges megoldása kiinduló pontja lehet hasznos tárgyalásoknak, amelyek az összes európai problémákra vonatkoznak. Az új nyugati locarnói paktum megkötése teljesen megváltoztatná az európai légkört és lehetővé tenné, hogy minden európai problémát békéleken gesztusokkal oldjanak meg.

Mindez azonban egyelőre csak reménykedés, — írja végezetül a Temps — és a nagy döntés Hitler kancellártól függ. A kancellár elhatározása mutatja majd meg, hogy jogosultak-e a remények és hogy a nemzetközi helyzetben bekövetkezik-e tartós enyhülés?

A fogoly Csang-Kai-Sek tábornagy előtt meghódolt a lázadó Csang-Szü-Liang

Orvendező tüntetések Kína főbb városaiban. — Csang-Szü-Liang levélben büntetést kért megtévedéséért

Nankingból jelentik: A kínai lázadás szombaton meglepő fordulathoz érkezett. Csang-Szü-Liang tábornok szabadonbocsátotta Csang-Kai-Sek tábornagyot és a vele együtt elfogott minisztereket, akik repülőgépen Nankingba érkeztek. Nankingban és Sanghaiban leírhatatlan az öröm, annál is inkább, mert velük együtt megérkezett a lázadók vezére, Csang-Szü-Liang is, aki a kínai udvariasság hagyományainak szigorú betartásával levelet intézett Csang-Kai-Sekhez, amelyben a következőket írja:

„Mélyen sajnálom, hogy heves természetem elragadott és fequelméletlenséget engedtem meg magamnak. Követtem Önt Nankingba, hogy meghajoljak minden intézkedése előtt és elvegyem méltó büntetésemet. Arra kérem, ne kíméljen!”

Csang-Kai-Sek tábornagy a levélre még udvariasabban válaszolt és önmagát vádolja azért, hogy nem tudta hadseregparancsnoki minőségében a hadsereget megfelelően vezetni. A nyájas levélváltás ellenére azonban tény az, hogy Csang-Szü-Liang a nankingi kor-

mány foglya, akit udvarias formák között őrizetben tartanak és tusznak tekintenek.

Valószínű, hogy Csang-Szü-Liang száműzetésbe megy s a legközelebbi hajóval Európába utazik. Csapatainak vezetését Yen-Sichan veszi át.

Pekingben vasárnap nagyarányú tüntetések voltak. Hatalmas tömegek vonultak ki az utcára, élveztve Csang-Kai-Seket és szidalmazva a kommunistákat. Néhány szélsőbaloldali szervezet helyiségeit összerombolták.

JAPÁN GYANAKSZIK.

Tokióból jelentik: A „Domei” hivatalos távirati ügynökség a japán politikai körök vélekedéséről hoz közlést. Eszerint az általános felfogás az, hogy hiba volna a kínai legújabb fordulatok kedvező megítélése. A japán külképviseleti körök szerint a fordulat angol és amerikai közbelépésnek tulajdonítható. Eppen ezért Japán a nankingi kormánytól csak kevésbé várható magatartást várhat.

Történelmi, politikai, néprajzi háttérben:

Willam — Zsiros S. J.

Jézus élete

című mű 500 oldalas, térképpel díszített könyv Jézus életét kora jellemrajzában a áfestésével állítja telünk elé.

Ára 235 leies portó.

Kapható: könyvosztályunknál

A meggyilkolt Constantinescu utolsó fizetése

avagy

aki szívességet tett egy halottnak

Bucuresti, december 23.

Még sokáig fogja foglalkoztatni az embereket a szöke hucurestii diák, aki oly páratlan kegyetlenséggel végzett a Strada Abrud-utcai szülei házzal azokkal, akikről életét kapta. Izgalomra utazó és tudományoskodó cikkek serege jelent meg róla s a kérdés tárgyalásánál itt-ott messze eltértek a hozzászólók magától az esettől. Megvitatták az ügyel kapcsolatban a mai nevelési rendszer kérdéseit, az egyetemi fegyelem problémáit, igyekeztek kibetűzni az emberi lélek legmélyén, az ösztöniségben és a tudatalattiságban titokzatos kezek által írt ákombákomokat, állást foglaltak a dolog bünetjogi részében és akadtak, akik ezzel kapcsolatban ismét felvetették a halálbüntetés jogosságának és szükségességének a kérdését.

Olyan véleményeket is hallottam, amelyek egyenesen Anghelcut, illetve az ő tanügyi rendszerét tették felelőssé az esettért, de erre mindjárt rácafoztak azok az értesülések, amelyek szerint a gyilkos Constantinescu iskolájának egyik legjobb növendéke, dísz, büszkesége volt s a neve ma is aranybetűkkel bevésve olvasható az egyik bucurestii liceum előcsarnokának márványablakján, ahol a legesleges nővendékek neveit örökítik meg az utókor számára követendő példaként, buzdításul.

Ha azóta nem kaparták le onnan Vasile Constantinescut.

Sok mindent mesélnek az emberek róla és szüleitől is s a szomszédok heteken keresztül a legszívesebben hallgatott társalgók voltak, amerre csak jártak széles Bucurestiben. Ezek a derék külvárosi kisemberek lassankint oly erővel kezdték érezni fontosságukat és érdekességüket, hogy nem bírták lemondani jelentőségük élvezéséről akkor sem, amikor már minden részletet fenéig kimerítettek s értesüléseiket kellő túlzásokkal megírták az újságok is. S ekkor kohlolni kezdték az újabb és újabb adatokat, merő elképzelésekkel dupláztak rá a valóságra s lassankint olyan értesülésekkel telt meg a főváros s az egész ország, sőt — mint-hogy a távirati ügynökségek is nagy érdeklődést tanúsítottak a fejlemények iránt, — az egész világ, amelyek között már az ördög se ismerte ki magát.

De viszont sehol se olvastam még azokat a észleleteket, amelyeket a napokban a szerencsétlen vasutas egyik főnöke mesélt el nekem.

Vasile Constantinescunak miután meggyilkolta szüleit, kirabolta a házat s már majdnem egy hónapig dorbézolt a rabolt pénzből és élektárgyakból, hol a városban, hol pedig otthon, a pincébe rejtett hullák fölött, eszébe jutott, hogy hohó, az öreg november havi fizetése esedékessé vált s azt fel lehetne venni a vasútnál.

S csakugyan, november huszadikán, mikor a hivatalokban a fizetéseket szokták kiadni, pontosan és elegánsan megjelent Vasile Constantinescu a C. F. R.-nél és nagy lelki nyugalommal mondta édesapja főnökének:

— Eljöttem az apuka fizetéséért.

A főnök, aki ekkor már jó néhány napja bosszankodott, hogy mi van ezzel a Constantinescuvall, miért nem jelentették neki hamarabb, hogy hiányzik, — kereken megtagadta a fizetés kiadását.

— Mi van az apáddal? — kérdezte a fiatal embert.

— Azt hiszem, — felelte az, — vidéken van.

— Hát akkor megvárjuk, amíg visszajön.

A szöke Vasile látva, hogy határozott ellenállással találkozik, könnyedén meghajította magát s kis sértődöttséggel arcán távozott.

Megint eltelt néhány nap s ekkor a hivatalokban bevett szokás szerint az öreg Constantinescu egyik kollégája vette fel a pénzt. Így szokták ezt mindenütt csinálni a tisztviselők. Ha valaki hiányzik, egyik barátja írja alá a fizetési ívet odahamisítva a távollévő nevét s magánál tartja a pénzt, amíg az illető nem jelentkezik. Ez az eljárás leegyszerűsíti az alakításokat...

De az öreg csak nem jött. A főnök most már mérgesen kifakadt.

— Egy napig se várok rá tovább. Akár be-

teg, akár vidéken van, tudni akarom, mi van vele... Nekem nagyon gyanus ez az ügy. Azt se tartom lehetetlennek, hogy megölték.

Két művezető mindjárt el is ment és körülkémlelte a házat Str. Abrud-utcában. Zárt ajtók, zárt ablakok. Kopogtattak, zörgettek; semmi válasz. Jelentették ezt a főnöknek, aki elrendelte, hogy rögtön forduljanak a rendőrséghez. Ezt meg is tették a művezetők. De a legközelebbi kerületi rendőrségen először nagy aggodalommal fogtak a dologhoz.

— Mit tudunk csinálni? — mondták. — Csak nem hatolhatunk be egy idegen lakásba?... Két teljes napi haborás után azonban mégis rászánta magát a rendőrség a lakás feltörésére s akkor történt meg a rettenő felfedezés...

Rögtön megérkezett a hír a vasúti hivatalba is, ahol az öreg Constantinescu szerény beosztása volt... Általános megrendülés... S egyszer csak különös, komikus elem keveredett a gyász és megdöbbenés komor hangulatába. A kolléga, aki szívességből felvette tragikus véget ért kartársa pénzét, jajgatva, kiabálva kezdett futkosni a hivatali helyiségekben.

— Istenem! Mi lesz most én velem! Aláírtam egy halott nevét!... Aláírtam a Constantinescu nevét, aki akkor már több mint húsz napja nem élt... Most kiderül, hogy hamisítottam!... Itt a pénz, vegyék el tőlem a pénzt, nehogy egy pillanatra is azt higgye valaki, hogy szabálytalanságot követtem el velem! Megoldást uraim, találjatok egy megoldást, hogy másszak ki ebből a rettenő helyzetből...

S haját tépte kétségbeesésében, mintha itt nem is lett volna más baj, mint az, hogy ő szívességet tett — egy halottnak. (J. B.)

Karácsony és irodalom

Irta: Heszke Béla

Az igazi ünnepek az ember lelkében játszódnak le. Oda hull az élet könnye és ott ragyog fel az élet öröme s ezeket a hangulatokat fokozottabb erővel és sokszorozott érzékenységgel fogja fel a betű munkása: az író s elfogadható formában fejezi ki az irodalom. Nagy ünnepek idején az ember lelkét az életszemlélet sajátos lehellete járja át s a többtől étel realitásán túl, még az átlagember lelkében is különös hangulat kél, ha egyébert nem, akkor a munka szünetelése révén beállott békés szemlélettel járó nyugalomszülete élményszerűségért. Mennyivel fokozottabb ez a lelki folyamat akkor egy író lelkében, aki a hétköznapokat is sokszor az élményszerűség színrehozott prizmiáján keresztül engedi a tolla alá. A karácsony ihlető erejét a művészetek terén legjobban a festészet bizonyítja s csak aztán az irodalom. Azonban kissé hosszadalmas lenne felsorolni azokat a csodálatos festményeket, amelyeken a Születés gondolatát annyi világhírű festő számtalan formában kifejezte. Csak a legnagyobbak nevét említhetve, az olaszoknál ott találjuk Raffaelt, Cambiasót, Peruginót, Luca Giordanót; a franciáknál Le Brunt, Le Sueurt, Nicolas Sonssint. A német-flamand iskola nagy mesterei: Giles Bachereel, Dürer, Van Dyck, Franz Floris, Rembrandt, mindannyian egy-egy mesteri képen fejezték ki a Születés nagy misztériumát. A spanyol festészet sem szegény ennek a gondolatnak a kifejezésében. Hisz Murillo, d'Orrente, de Ribera és Velasquez, szebbnél-szebb képekben festették meg a karácsonyi születést és annak egész misztériumát. Az angolok közül ugyanazt tették Reynolds, I. G. Copley. Azonban mindezekről beszélni és a karácsony művészettermékenyítő és ihlető erejét részletesebben feldolgozni rövid eszmefuttatásra szánt újság-cikk keretei nem engedik meg. Vizsgáljuk meg inkább közelebbről a karácsony és az irodalom, főleg a világi irodalom, viszonyát.

A középkori irodalmában találjuk a legtöbb karácsony ihlette alkotást. A pásztorok örömteljes magasztalását, a karácsonyi lélek misztikus fellángolását s a Gyermeke születésének misztériumát a középkori liturgikus eredetű irodalom fejezte ki a legtöbbször és a leg-szebben. A karácsonyi ének lelkesítőmelódiaja századok óta békés hangulatot hozott az emberek lelkébe és a betlehemi misztérium a legváltozatosabb témákat szolgáltatva a középkori liturgikus irodalmat művelő szerzeteseknek. Ende de Sully, Párizs püspöke, 1192-ben elrendelte, hogy az általa írott karácsonyi verses párbeszédet, mise után, éjjelkor, „se-lyembe öltözött színészek adják elő”. A liturgikus drámák, középkori misztériumok egész sorozatának főtémája az Ember Fiának születése és a Napkeleti bölcsek imádása. A XIII. századból már névszerint ismerünk néhány költőt és írókat, akik karácsonyi vonatkozású műveket alkottak. Adam de la Halle, arrasi költő, 1285-ben énekes karácsonyi párbeszédet írt. A bordeauxi Jean Christophe (1581) és az angersi Jean Daniel (1520) saját szövegeikre szerettek karácsonyi dalokat. Pasquien feljegyezi, hogy a XVI. század második felében általánosan elter-

jedt szokás volt a karácsonyi dalok éneklése és 1660-ból már két nagy „Karácsonyi ének-és versgyűjteményt” ismerünk François Collettel. Ezek a versek már vagy világi szerzők, vagy a nép alkotásai. Egyébként a népköltészet jelentős részét a karácsonnyal kapcsolatos énekek és versek alkotják. A világirodalom nagyságai közül François Villon az első, aki 1461-ben, „Nagy Testamentumát” írva, karácsonykor, az ünnep hatására néhány gyönyörű strofában fejezte ki istenes hangulatát. A XVI. század írói közül Rabelais foglalkozik sokat a karácsonnyal. Minél jobban közeledünk korunk irodalmához, annál több világi íróval találunk, akik a karácsony hangulatát, sajátos hatását s az ünneppel járó gondolatokat versben, vagy prózában kifejezték. A legszebb karácsonyi írásokat az angol irodalom adta az emberiségnek. Ott ünneplik a legszebben Krisztus születését. Az a színes, játékos és mondjuk meg őszintén, érzelmes ünneplés ihlette meg Irvinget, aki megírta „Régi angol karácsonyok” c. művét. Dickens halhatatlan „Karácsonyi éneke” prózában is a karácsony irodalmának gyöngye. A francia irodalomban Charles Nodier, H. Moreau és A. Daudet írtak szebbnél-szebb karácsonyi történeteket.

A karácsonyt éneklő költők száma pedig fölötte nagy. A világirodalom számtalan költőjének vannak karácsonyi verseik. A mi Adynk is írt karácsonyi verset. A magyar „Karácsonyos írók” közé számítható Szabó Dezső is. „Karácsony Kolozsvárt” c. művében hangulatos leírását adja a magyar város karácsonyestjének. Amióta pedig újságírás van, minden évben megújuló „műfajként” sokszor nagy irodalmi értékű alkotások sorozatát jelenti a szokásos magyar „Karácsonyi vezércikk”.

Példaképek

az életszentség után:

Müller Lajos S. J.:

Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ájtatosságai, tanácsai. Ára 95 lel.

Esávossy Elemér S. J.:

Egy sir a Duna felett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete, lelki fejlődése, sok követhető erénypéldája. Ára 55 lel.

Wagner:

Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatású, érdekes életmódja. Ára: 60 lel.

S. J.:

Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloszlása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos. Ára: 115 lel.

Kapható: KÖNYVOSZTALYVÁNYHÁL.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉS ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, fél évre 300, negyedévre 150, egy hónapra 50 P. Fél évre 25 P., negyedévre 15 P. Magyarországon: Egész évre 500, fél évre 250, negyedévre 125 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Csúji szerkesztő: dr. Sulyok István
 Csúj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza. Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi szél, a síkságon sok helyen köd, a hegyeken napsütés.

MARINÁNAK KISLÁNYA SZÜLETETT, MARY ANYAKIRÁLYNÉ BETEG.
 Londonból jelentik: Karácsony első napján déli félegy órákor Marina kenti hercegné leánygyermeknek adott életet. Egész Angliában gyorsan híre terjedt az örömhírnek és a népszerű kenti hercegi párhoz a gratuláló táviratok ezrei érkeztek. Az első jelentés szerint az anya és gyermeke a lehető legjobban érzik magukat. A kenti herceg újszülött kislednyát Máriának fogják hívni. A királyi család tagjai a karácsonyi ünnepek alatt valamennyien meglátogatták a kenti hercegi párt. Mary özvegy anyakirályné azonban még nem látogathatott el unokájához. Mary királyné pár nap előtt meghült, kénytelen a szobát őrizni és így csak pár nap múlva keresheti fel a kenti hercegi párt.

ELTEMETTÉK BUCURESTIBEN KUCZKA ÁGOSTON PÁPAI PRELÁTUS KANONOKOT. Bucuresti. Saját tud. Bucuresti Cioplea nevű elővárosi plébániáján karácsony első napjának éjjelén meghalt Kuczka Ágoston pápai prelátus, kanonok, 70 éves korában. A háboru előtt szeminaryumi rektor és egyházmegyei főtanfelügyelő volt s mint ilyen, a Szent László Társulat által fenntartott katolikus magyar iskolák tanfelügyelője és vagyongazdálkodója. 1902-től az imperiumváltóság működött, s ez idő alatt annyira felvirágoztak ezek az iskolák, hogy több mint ezer növendék látogatta őket. Az imperiumváltóság után craiovai plébános lett s ilyen minőségben főnöke volt Cisar bucaresti érseknek is. Erdemei elismeréséről annakidején királyi dekrétummal magyar állampolgárságot kapott, amelyet azonban a háboru után nem tarthatott meg. Lengyel származású volt, de egészen jól megtanult magyarul. A katolikus magyarság iránt mindig nagy szeretettel viseltetett s a katolikus magyar mozgalmakat a legutolsó időkben is támogatta, erkölcsileg épűgy, mint anyagiilag. Temetése ma délelőtt tíz órákor volt óriási részvét mellett.

Tűz a berlini Potsdam tér alatt épülő alagutban. Berlinből jelentik: A potsdami-tér alatt épülőfűtőházban levő vasúti alagutban, ugyanott, ahol néhány hónap előtt a beomlás történt, vasárnap este tűz ütött ki. Csak 3 órán át tartó megfeszített munka után sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. A tűz okát nem ismerik.

Halálragázott egy fékezőt a vonat. Braşov. Saját tud. A központi állomáson Sirea Sándor fékezőt szombat este halálragázolta a 3397-es tehervonatot.

UJABB SZTRÁJKHULLÁM BORITOTTA EL PÁRIZST. Párizsból jelentik: A francia fővárost újabb sztrájkhullám borította el. A Párizs és Párizskörnyéki közlekedési vállalatok alkalmazottai, a szénmunkások és rokonszervezetek kedden és szerdán egyórást tiltakozó sztrájkot rendeznek s ha a munkaadók nem teljesítik a munkások béremelési követeléseit, úgy az év első napján általános sztrájkot kezdenek.

Veszedelemes nemzetközi betörőt fogott a rendőrség. Oradea. Saját tud. A rendőrség őrizetbevette egy Rebedoff Nicolau nevű állítólagos orosz állampolgárt, akit azzal gyanúsítanak, hogy összeköttetésben állott azzal a nemzetközi betörőbandával, melynek egyik tagját, Zelig Neponoscencot az elmúlt héten fogták el Oradeán. Rebedoff kihallgatása alatt rendkívül izgatottan viselkedett s leakart ugrani a rendőrségi épület elsőemeleti folyosójának ablakán. A két orosz állampolgárt átadják a Lucuresti rendőrségnek.

LENGYELORSZÁG UJ NUNCIUST KAPOTT. Varsóból jelentik: A bíborossá kinevezett Mormaggi volt lengyel nuncius utódjává az Apostoli Szentsek a napokban Cortesi Fülöp c. érseket nevezte ki.

MEGHALT A NÉMET BIRODALMI HADSEREG UJJÁSZERVEZŐJE. Berlinből jelentik: Von Seeckt szolgálatonkívüli vezéreredes vasárnap, 71 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Von Seeckt a világháboru alatt Mackensen tábornagnak volt vezérkari főnöke. Az 1920-26. években a német birodalmi haderő vezérkari főnöke lett, s mint ilyen, ujjászervezte a birodalmi hadsereget. Hitler birodalmi vezér és kancellár az özvegyhez intézett részvét-táviratában hangsúlyozza, hogy Von Seeckt halálával az egész német népet szinte pótolhatatlan veszteség érte.

A GÖRÖG KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR KARÁCSONYI KÖZÖS PÁSZTORLEVELE Blajról jelentik: A romániai görög katolikus püspöki kar a karácsonyi ünnepek alkalmából közös pásztorlevelet adott ki, amelynek főtárgya az egész világot fenyegető kommunista veszedelem. A pásztorlevél éles szavakkal itéli el a kommunizmus taneli súlyos tevedését, azt a beállítást, mintha Krisztus egyházának bármiké köze volna a kiszámítható kapitalizmushoz. Majd rámutat azokra a nagy szociális igazságokra, amelyek a „Rerum novarum” és a Quadragesimo anno” kezdetű pápai körlevelekben le vannak fektetve s a végén minden jóakaratu embert felszólít a védekezésre a bolsevizmus fertőjével szemben. A főpásztori szöveget Niculescu blaji érsek, Freniu oradeai, Hosszu clujai, Rusu maramuresi és Balan lugoji püspökök irták alá.

Napirenden vannak Braşovban a betörések. Saját tud. Az „Ibsen” cipőáruházban vasárnap éjszaka betörők jártak. A betörők a pincén keresztül hatoltak be az áruház irodájába, megfúrták a pénzszekrényt és 80-100 ezer lei készpénzt vittek el. — Ugyanazon az éjszakán P. I. a ngi Mihály Duca-utca 17. számú házából 10 ezer leit vittek el ismeretlen tettesek és a Biserica Romania-utcán Grün Róza lakását, a tulajdonos nő távollétében feltörték és elvitték 5000 lei megtakarított pénzt.

Ellopták a svéd követ feleségének briliánsgyűrűjét. Bucurestiből jelentik: A főváros rendőrségét rendkívül kellemetlen eset foglalkoztatja. Karácsony estéjén, a svéd követség nagy estély volt, amelyen az előkező társaság számos tagja volt hivatalos. Az estélyen eltűnt a követ feleségének 180.000 lei értékű briliánsgyűrűje. Bár a lopást még az estélyen észrevették, a legnagyobb titokban tartották az esetet és csak a vendégek távozása után tettek feljelentést a rendőrségen. A rendőrségen a legnagyobb díszkréción mellett maga Stanescu kveszor vezeti a nyomozást.

A tiltott műtét áldozata. Oradea. Saját tud. Karácsony másodnapján súlyos állapotban szulították be a bihormegyei közpórházba Cuc Katalin sánteleci asszonyt. Az orvosi vizsgálat során kintűnt, hogy az asszony — félve a gyermekáldástól — tiltott műtétet hajtott végre magán. A beavatkozás vérmérgezést okozott és állapota annyira súlyos volt, hogy az orvosok tanácsára visszashíllították falujába. Az asszony nem sokkal Oradeáról való elindulásuk után a szekéren kiszenvedett. A halálesetet jelentették az ügyészségnek, amely elrendelte a boncolást és a vizsgálat megindítását.

A magyarországi politika vezető embereinek karácsonyi megnyilatkozásai

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf a „Pesti Napló” karácsonyi számában vezércikkét irt, amelyben határozott lépést sürget Magyarország biztonsága és a más országokbeli magyar népkisebbségek érdekében. Kifejté, hogy a legsürgősebb külpolitikai célkitűzés ennek a két követelménynek megvalósítása. Cikkében azt javasolja, hogy a magyar kormány mindeon közvetlen tárgyalásokat az érdeket többi államok vezetőivel a magyar népkisebbségek helyzetének rendezése céljából. Ha a közvetlen tárgyalások nem vezetnének eredményre, akkor először a nagyhatalmak támogató közbelépését kellene kérni, s ennek sikertelensége esetén a Népszövetséghez fordulni.

A „Budapesti Hírlap”-ban Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter irt ünnepi cikket. Cikkében az 1938-ban Budapesten megtartandó nemzetközi eucharisztikus kongresszusról és Szent István király halálának 900 éves fordulópontjáról beszél.

Feljegyzések

A magyar iparosok egyik öreg vezére, Hevesi József érdekes cikket irt Az Iparosok eleven hetilap karácsonyi számában arról, hogy a hajdani független Transsylvania fővárosát miért nevezték „kincses” városnak. Felsorolja az egykori mives-iparos céheket és elmondja, hogy a város dicsőségének delelőpontján a 30 céh mindegyikébe legkevesebb 30-150 mester, 60-300 mestertárs (ma segéd) tartozott. A mesterapródok (a tanoncok) száma körülbelül ugyanannyi volt, mint a „mestertársak”-é, úgyhogy akkoriban a város iparostársadalmának lélekszáma mintegy 9-10.000 fő lehetett. A céhek között számos olyan szerepelt, melyeknek ma már hírét sem ismerjük, mint például a posztosimitó, a kupás, a kardhűvelő és páncélkészítő, a tölcseres, a sarkantyus, a gyantározó céhek.

Közli Hevesi a legrégibb adatot is, mely erről az iparostársadalomról ismeretes. Róbert Károly királynak 1322-ben kelt (persze latinnyelvű) szabadságleveléről van szó, melyet a vajdához, ispánokhoz, várnagyokhoz és adószedőkhöz intézett:

„...mivel a város polgárait és vendégeit — mondja az okirat — királyi elődeitől nyert és általa megerősített kiváltságaikban és szabadságaikban megtartani kívánja, őket az adók, vámok, élelmiszer adása és egyéb fizetményekkel megromni ne merészeljenek, hanem kiváltságaik szerinti állapotukban hagyják őket élni és miveskedni békében, nehogy az általa nekik adott kiváltság és tekintély csorbát szenvedjen...”

A kézműves munka nagy fontosságát és tisztelgetését lehel ez az okmány, mint általában az egész kor, melyben az megszületett. A szabad, munkáját művészettel és büszkeséggel művelő kézműves a társadalom egyik legfontosabb támasza volt, mint azt a fennebb idézett adatok is mutatják.

A kézműves iparos ma is ugyanerre a fontos közepes állásra van rendelve. Nincsen annak sem korszerűség, sem műszakiaság szempontjából semmi akadályt, hogy ezt a hivatását be is tölthesse és a városokban ismét az iparosság legyen az általános jólét egyik nélkülözhetetlen forrása és tényezője. Nem kell egyéb hozzá, mint az a megértés, ami ezekből a régi okmányokból kihangzik.

A kormányzatok egyelőre fontosabbnak tartják a nagyipar támogatását és fejlesztését. A kedvezmények, melyeket a nagyipar élvez, semmivel sem kisebbek, mint a kézművesek hajdani „kiváltságai”. Amíg belátják, hogy a kézművesség ugyanezt a támogatást még sokkal inkább megérdemli, a társadalomnak kell az iparosok mögé állani: összefogással és a kézműves munka megbecsülésével. (Skin.)

150 ezer pengő értékű rádiumot loptak el az egyik budapesti klinikáról. Budapestről jelentik: A Baross-utcai Frigyesi-szülésezeti klinikán az elmúlt éjszaka rádium-lopás történt. A klinika épületének alag-sorában van a röntgen terem és ott, egy vaskazettában tartották platinafoglatban a rádiumot, mely 225 milligramm súlyú volt. A rádium értéke 56 ezer pengő, a platina foglaltal együtt pedig a 150 ezer pengőt is meghaladja az az összeg, amelyet az ismeretlen tettes a vaskazettában magával vitt. A kazettában a rádiumon kívül 300 pengő készpénz is volt. A lopást hétfőn reggel az egyik röntgenológus fedezte fel. A rendőrség az ügyben nagyarányu nyomozást indított. Az a föltevése, hogy ezt a nem mindennapi lopást csakis hozzáértő szakember követhette el.

Elmondja, hogy a jubileumi ünnepek 1938 augusztus 15-én kezdődnek Esztergomban, Szent István király halálának színhelyén, majd 19. és 20-án Pesten folytatódnak, 21-én Szekesfehérváron a leleplezendő Szent István szobor és bazilika tövében elterülő főtéren zárulnak be az országgyűlés két házában együttes ülésében.

A „Budapesti Hírlap”-ban Darányi Kálmán miniszterelnök irt ünnepi vezércikkét. Ebben lekötöi magát Gömbös politikai vonalvezetése mellett, amely politika eddig is a magyar föld és a magyar nép szolgálatában állott. Ezután a miniszterelnök felsorolja a közeljövőben megoldandó problémákat, mint a választójogi reformot és a telepítés kérdését; továbbá a közeljövőben rendezésre kerülő 5 kérdéseket, mint a falusi szegénység enyhítése, az állástalan ifjúság elhelyezése, stb. kérdéseit, amelyek nagy mértékben hozzájárulnak majd a társadalmi osztályok közötti ellentétek enyhítéséhez is.

ELINDULTAK AZ EURÓPAI KÜLDÖTT-SÉGEK MANILLÁBA. Rómából jelentik: Európa különböző országaiból utrakeltek azok a küldöttségek, amelyek részt fognak venni a február elején tartandó manillai eucharisztikus kongresszuson. A pápai küldöttség, amelynek élén Dougherty Dénes filadelfiai biboros-érsek áll mint pápai legátus, január közepén indul utnak. Franciaország, Olaszország, Németország, Belgium, Hollandia, Anglia és Írország, Magyarország stb. igen tekintélyes számban lesznek a kongresszuson képviselve. De különösen sokan lesznek Amerikából, Ázsiából és Ausztráliából. A rendezőség úgy tervezi, hogy az egész világról résztvevő népek nemzetiszínű lobogóiból hatalmas keresztet fognak építeni, többek között ez a kereszt fogja jelképezni a világ összes népeinek testvéries együthódolását Krisztus, a világ örök fejedelme előtt.

Eljegyzés. Papp Lupzikát eljegyezte Balogh Gyula. (Minden külön értesítés helyett.)

JÓZSEF FŐHERCEG VADÁSZBALESETE. Budapestről jelentik: József főherceget baleset érte Gödöllő mellett, hol háromnapos szarvasvadászaton vett részt. A főherceg három szarvaszt lőtt és délután négy óra tájban a vadásztársaság tagjai arra lettek figyelmesek, hogy valamiben megbotlik és elvágódik a földön. Olyan szerencsétlenül esett, hogy balbokaát törte. Dr. Matolay György rendkívüli egyetemi tanár, aki a vadásztársaság tagjai között volt, sietett elsőnek segítségére. Két hajó segítségével felemelték a földről József főherceget, akit két ember vállaira támaszkodva, nagy fájdalom között vitték el autójáig. Matolay a gödöllői kórházhoz hajtattott, ahol megröntgenezték József főherceg lábát, majd gipszbe tették. A közben odaérkezett Hüll professzor intézkedésére a Verebély-klinikára vitték a főherceget, ahol újból megröntgenezték és utána várbeli palotájába szállították. Előreláthatóan hat-nyolc hetet vesz igénybe felgyógyulása.

FELROBBANT EGY BENZINRAKTAR A FŐVÁROSBAN. Bucurestiből jelentik: A Str. Elizu 39. szám alatt levő benzinraktárban tegnap hatszer kilogramm benzint felrobbant és pillanatok alatt rombadöntötte a raktár épületét. Rombadönt a raktár melletti ház tüzifala is. Emberéletben nem csejt kár, mert egy munkás a kello közben megadta a vészjeleket és sikerült mindenkinek elmenekülnie.

Bonokban fizették ki az adókövetési bizottságok napi- és utidijait. Mercurea-Ciuc. Saját tud. 1932-1933. évi adókövetések eszközésére alakult pénzügyi bizottságba az adófizető polgárság érdekei védelmére, megyei tanácsokat is küldöttek ki. Kiliatásba helyezték, hogy megfelelő napidiját és utidiját megfizessék a lakóhelyüktől távol-eső közösgben működött. A költségek megtérítését törvény is előírja. Közel négy éve várták a kiküldötték a napi- és utidijak kifizetését, ami végre meg is történt: a beküldött költségzárak összegét bonokban fizette ki az állam. Ezek a bonok, amint köztudomású, egynegyed kézpénz-értéket érnek. Nem méltányos és nem is igazságos ez az eljárás, hiszen a kiküldöttek teljesértékű kézpénzt költöttek el utazásaiknál és étkezéseiknél. Helyformán a jövő adókövetési bizottságokba aligha akad megyei kiküldött.

Április 30-tól május 10-ig rendezik a legközelebbi Budapesti Nemzetközi Vásárt. Budapestről jelentik: A legközelebbi Budapesti Nemzetközi Vásárt 1937 április 30 és május 10 között rendezik a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara és a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, Budapest székesfőváros közreműködésével, valamint az összes illetékes hatóságok és érdekeltségek támogatásával.

Elemelte két cigány a vásáros ládáját. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Muna Péter ig.-muresi illetőségű vásári árus, árucikkkel felhalmozott ládáját saroglyába téve, szekéren igyekezett a ciucsanmartoni országos vásárra. Kalányos József és Kalányos Géza ciucani két cigánytestvér a szekér után lopózott és a szekérről elemelte a ládát. Musat, csak a község főterén vette észre a lopást és azonnal jelentette a csendőröknek. A csendőrök lóháton utólérték a két cigányt és azonnal letartóztatták.

Vasárnapi táncmulatság, két halottal. Miskolcraól jelentik: Véres vasárnap éjszakája volt a Szerencs melletti Bekecs községnek: táncmulatságot rendeztek a falu egyik kocsmájában, ahol vad verekezés támadt. Két halott, négy eszméletlen, életveszélyes sebesült és hét súlyos sebesült maradt a porondon. A két halott: Sárosi Imre és Sárosi Mihály — testvérek. A verekezés egy leány miatt tört ki a legények között. A csendőrség most igyekszik megállapítani, kik voltak a gyilkosok.

Vonatösszeütközést okozott a nagy szél. Bucurestiből jelentik: Karácsony estéjén borzalmas szélvihar dühöngött Turnu-Severinben és környékén. Házak tetejét vitte el, gazdasági épületeket rombolt le a szokatlan erejű vihar. Varciorova állomáson hajnali 4 órakor a szél utnak indított három veszteglő tehervagont és kisodorta a Severin felé vezető fővonalra. A Timisoara felől jövő személyvonat beleütközött a tehervagonokba és pozdorjává zuzta őket. Emberéletben nem esett kár. A varciorovai forgalmi tisztviselőt felfüggesztették.

AZ ORTHODOX EGYHÁZAK EGYSÉG UTÁN VÁGYÓDNÁK. Athénből jelentik: Az orthodox világ hitudósai a karácsonyi ünnepek előtt Athénben nemzetközi összejövetelt tartottak, amelyet maga II. György király is megtisztelt megjelenésével. Az összejövetel főcélja annak a megbeszélése volt, hogyan lehetne a különböző országok orthodox egyházait együttes munkára megnyerni s ezáltal az orthodoxia ujjaszületését is előidézni. A tárgyalások során többek között felmerült egy egyetemes orthodox zsinat egybehívásának kérdése is, ami annál is érdekesebb, mert az orthodox egyházaknak a nyugati egyháztól való elszakadása, tehát mintegy 1200 esztendő óta egyetemes zsinatja nem volt.

Meggyilkoltak egy fővárosi rendőrt. Bucuresti. Saját tud. Karácsony első napján, az Obor külváros Rotari nevű utcájában súlyosan sebesülve, levetkőztetve és cipő nélkül találtak meg Vasile Vasilescu rendőrt, aki szabadságát töltötte Bucurestiben. A szerencsétlen ember a kórházba szállítás közben kiszervetett. A gyilkost tegnap letartóztatták. Gh. Petrescunak hívják és egy kocsmai verekezés során szurta le a verekezésben részt sem vevő rendőrt, akit aztán társai-val együtt levetkőztetett és egy udvarba dobott.

Vásároljon **Klor** f. le kiváló minőségű fajborokat a termelőnél, Caragială-utca 1-a szám. Telefon: 4-25.

Averescu marsall háborus emlékiratai hamarosan megjelennek. Bucurestiből jelentik: A „Curentul” legutóbbi száma érdekes cikkben számol be arról, hogy Averescu marsall háborus emlékiratai hamarosan megjelennek. A nagy érdekfűző számot tartó emlékiratokat már nyomja is az egyik bucuresti könyvkiadó cég. A lap munkatársa beszélgetést folytatott a marsallal és leközi az emlékirat bevezető részét. Averescu igen érdekesen mondja el, hogy miért szánta rá magát az emlékiratok életben való kiadására s miért nem maradt eredeti tervénél, mely az volt, hogy az emlékiratokat csak halála után publikálják. A marsall emlékiratai tele vannak a legérdekesebb egyéni élményekkel és Averescu a világháború sok olyan momentumára mutat rá, melyeket eddig senki sem tárt fel előtte.

* **Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomor-működési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz műtétek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagyértékű hashajtó. Az orvosok ajánlják.**

Fináncok elől a Dunába biciklizett. Budapestről jelentik: A hédervári országot mellett huzódó töltésen egy gyanusan megrakodott kerékpáros ember tűnt fel, aki mikor meglátta a pénzügyőröket, a töltésről biciklijével együtt bevágatott a Dunába. A derékig érő jég hideg vízben elkezdte biciklijéről ledobálni és zsebeiből kiüríteni a nála levő csomagokat. A pénzügyőrök végül is kihalászták a Dunából a férfit és kihalászták a csomagokat, amelyekben nagymennyiségű szacharint találtak. Megállapították, hogy a férfi Somorjay Géza ladoméri munkás, többibben követett el már hasonló üzelmeket és ezért rendkívüli gyorsított eljárást indítottak ellene: még az ünnepek alatt letartóztalták ügyét és 2640 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Mercurea-Ciucan megalakult a harmadik egysége is. Saját tud. A 3701. lakost számláló Harghitaalji kis székely városban a napokban megalakult az „Orthodox Nőszövetség” tagozata, Ioan Cristea közjegyző-szenátor feleségének elnöklése alatt. Az új egyesület emberbaráti célok megvalósítását tűzte ki célul. Ezzel az új egyesülettel a városban létező egyesületek száma harmincháromra emelkedett.

Haldoklik a Herczegh-dráma negyedik áldozata. Budapestről jelentik: Vasárnap hajnalban Herczegh Sándor operaházi főkönyvtáros tragédiájának negyedik áldozatát. Méhes Mária házvezetőnőt vitték ki a mentők a mátyásföldi Herczegh-villából, halálsápadt arccal, életveszélyes állapotban. Herczegh Sándor hajdani operanékes, később az Operaház főkönyvtárosa, karácsony előtt néhány nappal 73 éves korában, szív-roham következtében meghalt. Halálát nem akarta túlélni két nővére, a 71 éves Herczegh Hedvig és a 70 éves Herczegh Adél, akik évtizedek óta éltek együtt bátyjukkal és a két nővér testvérük holteste mellett megmérgezte mazát, mindkettő azonnal meghalt. Vasárnap hajnalban a házmeister kopogtatott a mátyásföldi Herczegh-villában, az árván maradt lakás ajtaján, melynek egyetlen lakója most már Méhes Mária házvezetőnő volt, aki 12 éve lakott együtt a három öreg testvérral. A házfelügyelő az erős kopogtatásra s később hangos dörömbölésre nem kapott választ. Rendőrt hívott s a rendőrről együtt fel-feszítették az ajtót, behatoltak a lakásba. Az egyik szoba diványán halálsápadt arccal, eszméletlen állapotban feküdt Méhes Mária, a hűség házvezetőnő, aki nem akarta túlélni gazdájának tragikus halálát. Veronállal mérgezte meg magát. A Horthy-kórházba vitték, életbenmaradásához nincs sok remény.

A holland trónörökös nő eljegyzése.

Hága összes harangjainak ünnepies zúgása közben tartották meg Julianna holland trónörökös nő eljegyzését Lippe-Biesterfeld herceggel. Képsünk abban a pillanatban készült, amikor a jegyespár a hágai városába lépcsőin halad fel.

Áldatlan versengés a ciuci havasok vadászati jogaiért

Mercurea-Ciuc. Saját tud. A ciuci havasok nagyterjedésű vadász- és halászerületei értékesítése körül állandó lett az áldatlan versengés. A versengés arrairányul, miképpen lehetne legolcsóbban megkapni a vadász- és halászbérletet. Amint köztudomású, a vadász- és halászerületek rendszerint a székely közbirtokosságok tulajdonai. A sok tekintetben kelő rátermettséggel nem rendelkező közbirtokossági elnökök és vezetők, könnyen befolyásolhatók. Különösen közvetlen feletteseik részéről. Megtörtént, hogy több ezer holdat kitevő, elsőrendű vadászterületeket jelentéktelen összegű évi haszonbérért engedték át teljesen ismeretlen egyének, igen sok esetben éppen a közös vagyon ellenőrzésére hivatott erdőgondnok nyomására. Végre a giurgiui Suseni község székely közbirtokosságának új vezetősége a sarkára állott.

Bányász Sándor, a közbirtokosság elnöke, szabályszerű, törvényes formák között, hírlapokban is, meghirdette a birtokosság 4249 hold vadászterülete ismételt bérbeadását. Ez a terület eddig 5000 lei évi haszonbérért volt bérbeadva a Giurgiui Vadásztársulatnak. Tehát annyit, amennyiből alig valamivel több esett egy leinél holdanként. A december 15-én megtartott árverésre a Giurgiui Vadásztársulat nevében Benea Teofil ügyvéd jelent meg, de megjelent Braşovból több árvevő, köztük Engelhardt vezérigazgató megbízásából Micu ezredes és mások. Az árverés alkalmával a Giurgiui Vadásztársulat ígérte a legtöbb haszonbért: 23.000 leit és így ismét 6 kapta meg a bérletet. Az árverési feltételek szerint azonban a leitet háromezer lei bérletért huszonnégy óra alatt ki kellett volna egészíteni egyévi bér összegére, amit a Vadásztársulat nem tett meg és így a közbirtokosság, teljesen jogosan, semmi nem nyilvánította az árverést. Erre aztán a Vadásztársulat körében nagy felháborodás támadt. Megindult Băcanu erdőgondnok és működésbe lépett az egész szervezet.

Băcanu erdőmérnök kijelentette, hogy a közbirtokosság megkészerült ezt az eljárást. Azon kezdte, hogy nem adta ki a Witting erdőfelügyelő által a birtokosság részére kiutalt évi végterületet. Azt hozta fel, hogy a birtokosság 400 ezer lei adóhátralékkal tartozik. Bányász Sándor elnök és Nagy Ferenc pénztárnok azonnal elmentek Spiru adóhivatali főnökhöz és kijelentették, hogy a birtokosság összes adótartozását egyösszegben le akarják fizetni. Spiru adófőnök is ellenségévé szegődött a birtokosság gerinces, csak közérdeket néző vezetőségének a szolidaritás jögan és Bányász elnök erőteljes fellépésére sem volt hajlandó elfogadni az adópénzt. Így a vágterületet a birtokosság nem tudta megkapni. Bányász elnök nem hagyta annyiban a dolgot. Bár „államellenes magatartás”-sal gyanúsították meg, utazott a megyeszékhelyre, elpanaszolta dr. György Gábor pénzügyigazgatónak Spiru adófőnök érthetetlen eljárását: nem fogadta el közel félmillió leit kitevő adópénzt és orvoslást kért. Dr. György Gábor hétfőn kiutazott Suseni községbe és a helyszínen megvizsgálva az ügy állását, a vágterületet azonnal felszabadította, úgy, hogy a vágterület kitermelése és felosztása a lakosság között most már napok alatt megtörtén-

hetik. Egyben eljárást indított Spiru adófőnök ellen annak tisztázására: mi készítette arra, hogy a felajánlott nagyszegű adópénzt ne fogadja el és alaptalan vádakkal és fenyegetésekkel illesse azokat a székely birtokossági vezetőket, akik a kezelésükre bízott közös vagyon érdekeit védik. A birtokosság most már, egy sikertelen árverés után, szabadkézből is haszonbérbe adhatja vadászterületét és nem kétséges, hogy legalább ötszörös árban.

Örízetbe vett három romániai fakeskedőt a budapesti valuta-ügyészség

50.000 pengő értékű csempészett karácsonyfát adtak el Budapesten

Budapestről jelentik: Mialatt karácsonykor az emberek ezrei boldogan vitték haza a piacokról a frissen vásárolt, zöldelő fenyőfát, a kicsinybeni árusok között nagy feltűnést keltett, hogy a főváros valamennyi elárúsítóhelyén csaknem ugyanabban az időpontban detektívek jelentek meg. Valóságos pánik támadt arra a hírre, hogy a detektívek nem is a főkapitányság, hanem

a valutaügyészség detektívjei.

Sorba kérdezték a kisárusokat, hogy ki kitől és mennyiért vette karácsonyfakészletét. A detektíveknek kétnapi munka után kezükben volt a névsor. Megállapították, hogy a karácsonyi ünnepekre

öt vagon olyan fenyőfa került a fővárosba, amelyre a Nemzeti Bank nem adott behozatali engedélyt.

Bizonyosnak látszott tehát, hogy visszaélés történt, most már csak arra volt szükség, hogy a bűnösök az ügyészség kezére kerüljenek. A csempészek minden valószínűség szerint úgy számítottak, hogy a karácsonyi ünnepek előtti óriási forgalomban az ellenőrzés lazább lesz majd a határon és itt a fővárosban is, mint egyébként szokott lenni és feltűnés nélkül elhelyezhetik majd áruikat a különböző budapesti piacokon. Legrosszabb esetben, — így gondolhatták, ha nagyon szorul a helyzet, beszerzik majd utólag a behozatali engedélyt. A detektívek éberségén azonban összeomlott a szépen kigondolt terv. Már az első nap feltűnt, hogy

sokkal nagyobb mennyiségben kerül piacra a karácsonyfa, mint az előző években.

Kotsis Miklós ügyészségi alelnök, a valutaügyészség vezetője irányításával a valutaügyészség valamennyi detektívje munkába állt és kétnapi lázas munka után vasárnap máris örízetbe vettek öt budapesti és három romániai fakeskedőt,

Eredeti közlemény.

Nagyon jól érzem magam az első üveg Gastro D. után...

Nagyon jól érzem magam az első üveg Gastro D. után... és mindig ajánlom, akárhol hallok egy szenvedőről, amint nekem is ajánlva lett egy beteg részéről, aki meggyógyult 25 éves gyomorbetegséjéből. Tisztelettel Lőrincz Imre, Tíbeni, Jud. Rádauți.

Valóban meglepő a Gastro D. hatása gyomor- és bélzavaroknál, úgy hogy egyáltalában nem csodálkozunk a betegek lelkesedésén.

Kísérje figyelemmel az ezután közzétendő hálaleveleket.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

akikről megállapították, hogy csempészett karácsonyfát hoztak Magyarországra, tehát pengő-kijárlás büntetést követték el. Az éjszaka és vasárnap egész nap folytak a kihallgatások. Az eddigi megállapítások szerint a csempészek körülbelül

ötvenezer pengővel károsították meg a Nemzeti Bankot.

Az örízetbe vett kereskedőket kihallgatásuk után az ügyészség Markó-utcai fogházába szállították. A hatóságok egyelőre nem adják ki az örízetbe vettek névsorát, mert a nyomozás adatai szerint valószínűleg még több részese is van a karácsonyfával üzőt visszaélésnek.

Gyermekek öröme!

EGY SZENT KIS FIÚ TORTÉNETE

Gróf Fontgalland Guido élete István püspök levele a gyermekekhez

Nagyobb és helyesebb örömet semmivel sem szerezhetünk gyermekeinknek, mint ezzel a kedves kis füzettel, amelynek ára:

5 lei és postaköltség.

Aki 10 db-ot rendel, 1 könyvecskét ingyen kap
Aki 100-at rendel 20-at kap ingyen.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

SPORTHIREK

Az Universitatea győzött a Buteanu kupában. Clujról jelentik: Hídeg időben játszották le a Buteanu hokki kupa mérkőzéseket. Az Universitatea együttese 2:2 arányban mérkőzött a Mures csapatával, a KKE együttesét szép játékkal 5:0 arányban verték. Az egyetemisták hokkicsapata január első napjaiban rövid lélegzetű portyára megy Csehszlovákiába.

TIMISOARÁN MÉG FUTBALLOZNAK. Timisoaráról jelentik: Karácsony ünnepén bonyolították le a téli kupa küzdelmeit. Eredmények: Rapid—Fratelia 1:0 (1:0), Dura—Kadima 8:0 (1:0), Patria—Victoria 4:4.

Cartonnet nyerte a Szajna-versenyt. Párizsból jelentik: Hagyományosan minden év karácsonyán megrendezik a Szajna-átúsó versenyt, amely óriási népszerűségnek örvend Franciaországban. Az idén Cartonnet nyerte a versenyt, akit melegen ünnepeltek, miután kimászott a dermesztően hideg vízből.

Jól jegyezze meg!

Ujévre

kérje mindenütt

Dreher-Haggenmacher

ujévi

sörkülönlegességeit

Felülmulhatatlan minőség!

SPORT

Kitünő eredményeket érnek el a magyar portyacsapatok

Karácsony háromnapján sok mérkőzést bonyolítottak le a világ minden részében tarázó magyar csapatok. Mindenütt győztek. A részletes eredmények a következők:

Málta: A karácsonyi torna során előbb a Hungária játszott az Army XI. ellen. Ez a csapat a múlt héten 2:2-t ért el a Rapid ellen. A kék-fehérek szép játék után 5:0 arányban biztos győzelmet arattak. A második mérkőzésen a Rapid a Hungária által 11:1 arányban legyőzött Navy XI. ellen játszott. A bécsiek 2:1-es félidő után 4:2 arányban nyertek. A Hungária továbbra is tartja vezető helyét.

Nevers: Budai „11”-AC Vanzelles 7:4 (5:1). Pénteken.

Tours: Budai „11”-ASPO Tours 13:0 (2:0). Vasárnap.

Brest: Bocskai-FC Brestrise 8:0. Pénteken.

Dinan: Bocskai-FC Dinan 8:1 (5:1).

Algir: Ujpest csapata karácsony két napján körmerkőzést vett részt. Első nap 8:0 (4:0), másodnap 2:0 (1:0) arányban győzött és ezzel megnyerte az algiri tornát.

Külföldi sporteredmények

Csehszlovákia

Pozsony. Szombaton: Bratislava-Donaustadt 2:1 (6:1). Góllövő: Chafko (3), Maszarovics (2), Luknár (2), Stastny, Derzsák és egy öngól, illetve Babjár. — Ligeti-Vasas 3:1 (0:1). Góllövő: Füsselberger, Kamperski és Vinkovics, illetve Parubszky.

Vasárnap: Ligeti, Vasas, Donaustadt vegyes-Bratislava 1:1 (1:1). Góllövő: Fürst, illetve Chafko.

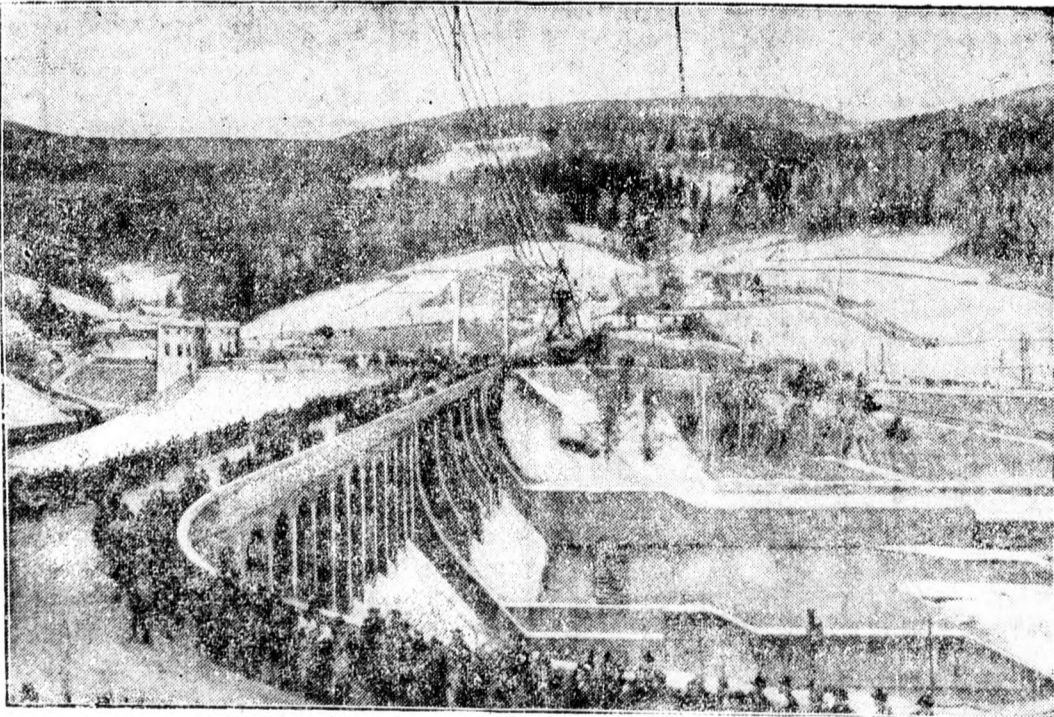
A karácsonyi sorsolással a Bratislava nyerte.

Prága: A Bohemians tornáját vasárnap akarták befejezni, de nem sikerült. A Libertas-Union Zsiskov mérkőzést — eredmény 6:1 (5:1) — még le tudták játszani, de a Bohemians-Viktoria Zsiskov mérkőzést 0:0-as állásnál kód miatt félbe kellett szakítani.

Olaszország

Kupamerkőzések. Csütörtökön: Anconetana-Catanaro 4:1. Aquila-Parma 1:0. Molfetta-Brescia 2:2. Spezia-Cremonese 2:2. Pisa-Entella 6:2. Sestrese-Pistoisse 2:0. Jesina-Fanfulla 2:2. Catania-Cerignola 1:0. Palermo-Potenza 1:0.

Pénteken: Piacenza-Viareggio 3:1. Verona-Pro Gorizia 3:1. Sanremese-Pro Vercelli 3:0. Livorno-Atalanta 4:0. Fiumana-Mantova 1:0. Reggiana-Messina 4:2. Venezia-Modena 4:2.

Lengyelország új, hatalmas vízierőműve.

Hatalmas vízierőművet adtak át rendeltetésének Porembkában, a Krakó közelében levő városkában, ünnepies keretek között. A 7 km. hosszú víztartály 32 millió köbméter viz befogadására képes és teljesítőképessége olyan nagy, hogy az egész vidéket elláthatja villanyárammal.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

SZERDA, DECEMBER 30.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.25 Gramofonlemez. 18 Angol lemez. 19.10 Zenei történeti előadás a francia zenéről hangpeldákkal. 21 Felolvasás. 21.20 Cocorascu Magda zongorázik. 21.50 Felolvasás. 22.10 Marinescu-Moreanu Mária áriákat ad elő. 22.45 A kis rádiózenekar műsorának közvetítése, melynek műsora a következő: Nielsen: Karácsonyi ábránd. Porumbescu: Ballada. Pasquill: Tele van a kert virággal. Neagu: Népdalok. Lincke: Keringő. Codevilla: Tangó. Porret: Bécsi keringő. Eisemann: Fox.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Állásai Zenészek Szimfonikus Zenekara. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Felolvasás. Apur Péter 200 éves könyvéről. 18.30 Jazz. 19 Körmöczy Emil dr előadása. 19.20 Cigányzene. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Figaro házassága. 21.50 Hírek. 23.25 Időjárásjelentés. Majd: Kulluyi nevezőóra. 23.45 Lemez. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 31.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.15 Gramofonlemez. 18 Jonescu Gica zenekara. 20 Felolvasás. 20.20 Mihailescu Leana divatos dalokat énekel. 20.15 Sibiceanu Tivadar filmzenét zongorázik. 21.20 A rádiózenekar nagy Szilveszter-estje — tánczenekarral és számos szólótával. 22.45-1.01 Tánczene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Saccellary Györgyné előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gardákknak. 18.30 Hanglemezek. 18.45 Felolvasás. 19.15 Mit üzen a rádió? 19.45 Acélhang dalárda. 20.30 Ravasz László dr előadása. 21 Az Americana Liszt Ferenc zenekara. 22.10 Hírek. 22.30 Jazz. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Cigányzene. 23.30 Szilveszter-est a Városi Színházból. Utána 4 óráig Tánclemez.

PÉNTEK, JANUÁR 1.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Szórakoztató gramofonlemez. 20.30 Tánczene közvetítése. 22 Szórakoztató zene. 23.20 Hírek külföldről.

Budapest I. 9.308 Hírek. 10-10.55 Református Istentisztelet. Prédikál: Ravasz László dr. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. Szentbeszédet dr Brisis Frigyes cisztercita tanár mond. 12.15-13.15 Evangélikus Istentisztelet. Prédikál: Magócs Károly. 13.20 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15 Hanglemezek. 16.05 Újévi gyermekdelután. 17 A

rádió szalonzenekara. 17.45 Gyenes Rózsa csevegése. 18.15 Gergely László zongorázik. 19 Machán Tibor előadása. 19.30 Cigányzene. 20.20 Sportközlemények. 20.30 Mézeskalács. 22.40 Hírek. 23.10 Jazz. 24 Hírek angol nyelven. 42.05 Öreg cigány-primások zenekara.

SZOMBAT, JANUÁR 2.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Katonazene. 19.10 Híres kettősök lemezek. 20 Felolvasás. 20.20 Grozutu Sándor román dalokat énekel. 21.10 Tánczene. 22.45 Kok-tánczenekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.20 Luk József énekel. 15 Hajdu Mihály zongorázik. 15.40 Hírek. 17.15 Thury Magda mesét. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Zakariás János előadása. 18.30 Jazz. 19.20 Verebely Tibor egyetemi tanár előadása. 19.45 Hanglemezek. 20.15 Zhoray Ernő felolvasása. 21 Szabó Ilonka énekel. 21.30 Hírek. 21.50 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.20 Cigányzene. 24 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 le, vastagabb betűvel 6 le. Legkisebb apróhirdetés ára 30 le. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 le.

Adás-vétel

Eladó
egy szőnyegtisztító és poloskairtó gép, Bravos megyére szóló szabadalommal. Érdeklődni a tulajdonosnál Szabó Rezsőnél, Oradea, Str. Ciorogariu 38. sz.

Ifjúsági könyvek,
jó állapotban olcsón eladók. Oradea, Str. Millerand 3. I-ső emelet

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Sajáttermésű borok
mindenfélé fajtában a legnagyobb választékban vásárolhatók. Árak 8 leitől 20 leig. Fülöp borpince, Oradea, Calea Izvorului 6. (Tudószannatoriummal átellenben.)

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ara 60 le. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Eladó
henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea, Str Vasile Conta 4 szám.

1 Hte.
pecsenye bor 8 le, rizling 10 le, gyógyvörösbor 14 le. Jó Lajos fűszerüzletében. Oradea, Tache Jonescu 24.

Megvételre
keresek egy jó karban levő férfiszabó varrógépet. Oradea, Strada Vladimirescu 29. szám. Rác.

Különféle

Ha elegáns,
jó és tartós cipőt akar venni, keresse fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand No. 12.

Fajtiszta
harci kanári madarak és 14 levelű filodendron eladó. Oradea, Str. Olteanu 8. szám.

Oradeai piacon
jól bevezetett ipari vállalat, betegség miatt eladó, esetleg házal is. Cím a kiadóban.

6 személyes
új majolika tea szerű eladó. Oradea, Str. Lunga 3. szám.

Kaczián pince borai
literenként 9 leitől kezdve kaphatók. Oradea, Str. Regele Carol 24. sz. a.

Legtinomabb férfitinget
legolcsóbban árúsít a PFAFF-cég. Sas-pasage

Eladó
házak, szőlők, birtokok Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. szám.

Alkalmazás

Mindenes
jó fizetéssel, azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin 1. emelet

Perfect főző mindenest
keresek Baia-Marera. — Érdeklődni Oradea, Str. Take Jonescu 41. kapuval szemben.

Mindenes
jó fizetéssel azonnal felvétetik. Oradea, Str. Matei Corvin No. 1. em

Gyermekszerető
mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cím: Oradea, Str. Sztaroveszky 17-a.